

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KADINLARIN HER TÜRLÜ ŞİDDET VE AYRIMCILIĞA
MARUZ KALMALARININ ÖNLENEREK
BU ALANDAKİ MEVCUT DÜZENLEMELERİN
GÖZDEN GEÇİRİLMESİ VE ALINMASI GEREKEN
EK TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU (10/696, 1831, 1832, 1833,
1834, 1835)
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI ÇALIŞMA ZİYARETİ TOPLANTISI
TUTANAKLARI

-----0-----

4 Aralık 2024 Çarşamba

-----0-----

-İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın Komisyon üyelerine "Hoş geldiniz" dediğine ve yapılacak sunuma ilişkin açıklaması

-Meclis Araştırması Komisyonu Başkan Vekili Asuman Erdoğan'ın, Komisyonu ağırladıkları için Komisyon ve kendi adına teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

-Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Daire Başkanlığı Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Şube Müdürü Sibel Özdemir'in, kadına yönelik şiddetle mücadelede yasal çerçeve, kurumsal kapasite, Bakanlığa bağlı birimlerin bu anlamda yaptığı faaliyetler, tedbir kararları, kadın cinayetleri ve olay sayılarıyla ilgili istatistikler hakkında sunumu

4 Aralık 2024 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.40

BAŞKAN: Mustafa Hulki CEVİZOĞLU (İstanbul)
BAŞKAN VEKİLİ: Asuman ERDOĞAN (Ankara)
SÖZCÜ: Müşerref Pervin Tuba DURGUT (İstanbul)
KÂTİP: Zuhâl KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş)
(İçişleri Bakanlığı Çalışma Ziyareti)

-----0-----

İÇİŞLERİ BAKANİ ALİ YERLİKAYA - Sayın Başkan Vekilim, değerli milletvekillerimiz, değerli misafirlerimiz, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığımızca Kadınların Her Türlü Şiddet ve Ayrımcılığa Maruz Kalmalarının Önlenerek Bu Alandaki Mevcut Düzenlemelerin Gözden Geçirilmesi ve Alınması Gereken Ek Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonumuzun kıymetli üyeleri; siz saygıdeğer milletvekillerimizi, öncelikle hanımefendiler ve beyefendiler olmak üzere Kıymetli Komisyonu Bakanlığımızda misafir etmekten büyük mutluluk duyuyoruz, hoş geldiniz diyoruz.

Başkanımızın selamlarını iletiyoruz, görüştüm kendisiyle -dün geç vakitte- bugün yurt dışından gelen bir misafiri Külliye'deki Cumhurbaşkanlığı programına davet edildiği için selamlarını iletti.

Kıymetli Başkan Vekilimiz Asuman Erdoğan Milletvekilimiz ve biz İçişleri ailesi olarak, sizlere, ailenin korunması ve kadına şiddetin önlenmesiyle ilgili Bakanlık olarak neler yaptığımızı, yasanın bize vermiş olduğu görevleri, sorumlulukları, bunun karşılığı olarak neler yaptığımızı, yine bu Araştırma Komisyonunun kurulması amacıyla bu sunum eşliğinde yapacağımız değerlendirme ile bizim sizlere, sizin bizlere soracağınız ve birlikte, kadına şiddetle ilgili 1 rakamının bile -bunu yürekten geldiği gibi söylüyorum- kabul edilemez olduğuna inanan bir kardeşiniz olarak, bununla ilgili neler yapmamız gerektiği, daha iyi, daha fazla, daha güçlü, yasal zeminde, uygulamada ve pratikte neler yapmamız gerektiğiyle ilgili ben çok faydalı bir buluşma olacağını şimdiden ifade etmek istiyorum.

Bu sunum ve değerlendirmenin başarılı geçmesini temenni ediyorum ve sözü Komisyon Başkan Vekilimiz Asuman Erdoğan Milletvekilimize takdim edeyim.

Bir yandan da bizim Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Dairemizde sunum yapacak olan Emniyet Müdürümüz Sibel Hanım'ı da kürsüye davet ediyorum.

Buyurun.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Kıymetli Bakanım, kıymetli Bakan Yardımcıları, çok Kıymetli İçişleri Bakanlığımızın çalışanları ve çok Kıymetli Komisyon üyelerimiz; öncelikle Sayın Bakanım, bu kadar yoğun çalışma temposunda bizi burada ağırladığınız için hem Komisyonum adına hem kendi adıma teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Başkanımız -ilettiğiniz gibi- başka bir toplantıda olmak zorunda olduğu için beni bu anlamda görevlendirmiş oldu. Biz, sizin de belirttiğiniz gibi, toplumumuzu, hatta bütün dünyayı çok yakından ilgilendiren ve gerçekten elimizden geleni yapmak istediğimiz, çaba harcamak istediğimiz, Meclisteki bütün parti gruplarımızın da ortaklaşa ortaya koyduğu, kararlaştırdığımız bir Araştırma Komisyonu için buradayız.

Sizin Bakanlık olarak ödülleri almış birçok uygulamaya sahip olduğunuzu, uygulamaları aktif bir şekilde kullandığınızı biliyoruz. Bu anlamda çok önemli çalışmalar yaptığınızı biliyoruz ama buradan yakinen dinlemek ve Komisyonumuz açısından bir sonraki aşamada elde edeceğimiz tavsiyelerimizi ya da farklı fikirlerimizi iletmek için hem de sizi dinlemek için gelmiş bulunmaktayız.

Tekrardan misafirperverliğiniz için teşekkür ediyoruz, sağ olun.

İÇİŞLERİ BAKANİ ALİ YERLİKAYA - Ben çok teşekkür ediyorum.

Güzel bir sunumumuz var, daha önce de Mecliste misafirlerimize yapmış olduğumuz ama tekrar güncellediğimiz bir sunumumuz. Arkadaşımız takdime başlayacak.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Sayın Bakanım, sayın vekillerimiz, kıymetli hazırun; sunumumuzda ilk başta, Sayın Bakanımızın da ifade ettiği gibi, yasal çerçeve ve kadına yönelik şiddetle mücadelede oluşturulan... Akabinde kurumsal kapasitemiz, Bakanlığımıza bağlı birimlerin bu anlamda yaptığı faaliyetler, daha sonra da tedbir kararları, kadın cinayetleri, olay sayılarıyla ilgili istatistikleri paylaşarak sunumu sonlandırmayı planlıyoruz.

Bilindiği gibi, Anayasa'da 10'uncu maddemizde kadın ve erkeğin eşit haklara sahip olduğu ve 2010'da da bu eşitliği sağlamak için alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı olmayacağı kabul edilmiştir. Türk Ceza Kanunu, İş Kanunu gibi kadın haklarının korunması, ailenin korunması, aile içinde kadın haklarının korunmasına yönelik pek çok düzenleme yapılmıştır.

Temel kanunumuz 6284 sayılı Kanun, istatistiklerde yer vereceğim gibi bu temel kanunla İçişleri Bakanlığımızın çeşitli birimlerine önemli görevler ve sorumluluklar verilmiştir. Kanunumuzda amaç ve kapsam kısmında şunu belirtmektedir: 6284 sayılı Kanun'un şiddete uğrayan veya -altını çizmekte fayda var- şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınları da kapsamaktadır. Sadece şiddete uğrayan değil, şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınları, çocukları, aile üyelerini ve bu kanunla tarafımıza verilmiş olan ısrarlı takip mağdurlarını da kapsamakta ve bunlara yönelik alınacak tedbirler de vardır, bunları içermektedir.

İlk olarak, zaten 2006 yılında Başbakanlık genelgesi olarak çıkan çocuk ve kadın haklarına yönelik şiddet hareketleri ile töre ve namus cinayetlerinin tedbirlerle başlayan politikalarımızla, devamında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın koordinasyonunda ve diğer paydaşlarla, bizim de içinde Bakanlık olarak yer aldığımız, yetki ve sorumlulukların verildiği, görevlerin belirlendiği ulusal eylem planları, şu an içinde bulunduğumuz dönemi de kapsayan 2021-2025 Dönemi Ulusal Eylem Planı'nda Bakanlığımızın 22 maddede doğrudan sorumluluğu bulunmaktadır. Ulusal eylem planında yer alan hedeflerin daha iyi takip

edilmesi için yıllara göre planlanmış, bu anlamda 2022, 2023 ve 2024 yıllarında davet planı olarak bu eylem planı gönderilir, her bakanlığın, ilgili kurum ve kuruluşların o yıl içerisinde gerçekleştireceği tarihlere ilişkin, tamamlama süreleri ve takip sürelerine ilişkin de son notlar da yer alarak paylaşılır.

Burada da ifade ettiğim gibi, ulusal eylem planında toplumsal seferberlik, eğitimde farkındalık, koruyucu ve önleyici hizmetler, adalete erişim, verilerin toplanması ve yorumlanması şeklinde 5 temel başlık altında tüm bakanlıklarımızı ve ilgili kurumları ilgilendiren hedefler yer almaktadır.

Diğer açıdan, yine, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Genelgesi, geçen sene 25 Kasım'da Sayın Cumhurbaşkanımızın imzasıyla yayımlanan bu genelgede, özellikle verilerin toplanması ve buna yönelik saha araştırmalarının yapılması, mağdur kadınların etkin korunması için her türlü hukuki, maddi ve psikolojik tedbirlerin alınması temel başlıklarının yer aldığı bu genelge de yine Bakanlık olarak görevlerimizde yol gösterici belgelerden bir tanesidir.

Yine, Bakanlığımızın politika belgelerinde özellikle bağlı kurumlarda, İçişleri Bakanlığının Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, AFAD ve Bakanlık stratejik belgelerinde kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ilgili hedeflere ayrıyeten yer verilmiştir. Bu anlamda, özellikle AFAD Strateji Belgesi'nde 6 Şubat depreminden sonra yaşanan bu krizi yönetmek ve tekrar yaşanmamasını ümit ederek altını çizerek söylemek istiyorum, kadına yönelik şiddet gerçekleştiği zaman alınabilecek tedbirler, öncesinde, sırasında ve sonrasında şeklinde planlanarak bu stratejik planda da yer almıştır.

Bu anlamda Bakanlığımızın yürüttüğü politikalar, takip ettiği faaliyetler... Teşkilatlanma ve kurumsal kapasiteden başlamak istiyorum. Özellikle, kadına yönelik şiddetle mücadelede kolluk birimleri olarak 2011 ve 2012 yıllarında 81 ilde asayiş müdürlüklerimizin altında sadece 81 büro amirliğimiz mevcutken bu sayı, kadınların daha fazla erişim sağlayabilmesi için, daha kolay ulaşım sağlayabilmesi için, ayrıca burada kadınlara yönelik yapılacak iş ve işlemlerde müracaatların alınması, tedbir kararlarının alınması, takip edilmesi gibi tüm iş ve işlemlerin tek elden yapılabilmesi amacıyla 1.005 Emniyet Genel Müdürlüğünde, 282 de Jandarma Genel Komutanlığının bünyesinde büro ve kısım amirlikleri oluşturulmuştur ve burada eğitim alan 21.557 personel sadece kadına yönelik şiddet, aile içi şiddetle alakalı müracaatların alınması, tedbirlerin alınması ve takibi noktasında görevlendirilmiştir.

Yine, diğer kurumlarla da iş birliği sağlamak, özellikle en önemli paydaşımız ve iş birliği içinde olduğumuz Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı taşrada bulunan şiddet önleme ve izleme merkezlerinde birer kolluk görevlisi görev almaktadır. Bu anlamda vaka bazında çalışmak ve diğer iş birliği ve koordinasyonu sağlamak için hem Emniyet Genel Müdürlüğü hem Jandarma Genel Komutanlığı hem de Aile Bakanlığı il müdürlükleri arasındaki koordinasyonu ve iş birliği bunun üzerinden takip edilmektedir.

Yine, Bakanlığımız tarafından üretilen veriler de başta olmak üzere, bunlar aylık olarak Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığıyla paylaşılmaktadır. Yine, birazdan bahsedeceğim, risk değerlendirme ve kayıt formu yapılan entegrasyonla Aile Bakanlığıyla, ŞÖNİM'lerle anlık olarak paylaşılmaktadır. Bir taraftan büro amirliklerimizde, kısım amirliklerimizde soruşturması devam ederken mağdur kadınların psikolojik, hukuki destek ve danışmanlık alabilmesi için bu formlar entegrasyon sayesinde anında ŞÖNİM'lere iletilmekte ve diğer tedbirler de ŞÖNİM'ler tarafından alınmaktadır.

Kayıt formu, şu an mevcut kullanılan, Ocak 2021'den itibaren hâlâ kullanılan kayıt formunda uygulama içerisinde yaşanan bazı geri dönüşler de alarak, uzun olması ve mağdurun 2'nci kez mağduriyet yaşamaması için yapay zekâ algoritmaları kullanılarak güncellenmiş ve şu anda son aşamaya gelmiştir, pilot uygulamadan da geçmiştir. Kayıt formuyla alakalı süre daha çok kısaltılmıştır. Bir sonraki slaytta yer alan fail ve mağdur yakınlığına göre tasnif edilerek burada her gruba farklı özellikte sorular sorularak çünkü eş durumunda farklı sorular, ısrarlı takip durumunda farklı sorular yöneltilebilmesi için bu durumda farklı sorular yöneltilecek sürenin kısaltılması ve riskin en doğru şekilde tespit edilebilmesi için havuzdan çekilen sorularla "Mağdurun mevcut risk durumu nedir ve buna göre alınacak tedbirler nelerdir?" öneri sunması açısından önemli bir gelişmedir.

Yine, bu anlamda Bakanlığımızın ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının koordinesinde illerde valilerimiz başkanlığında, ilçelerde kaymakamlıklarımız başkanlığında her üç ayda bir diğer kurum ve kuruluşların temsilcileriyle özellikle kadına şiddetle mücadele kapsamında yapılan toplantılar vardır ve bu toplantılara STK temsilcileri, üniversitelerden akademisyenler, aile hâkimleri ve cumhuriyet savcıları da katılım sağlamaktadır.

Diğer açıdan, yine, özellikle, eğitimler anlamında mülki idare amirlerimizin ve kolluk eğitimlerinde uluslararası kuruluşlarla iş birliği hâlinde çalışmaktayız. Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu ve Birleşmiş Milletler Kadın Birimiyle kolluk eğitimleri konusunda daha detaylandırarak "eğitici eğitimi" şeklinde yapılarak kolluk personelinin profesyonelleşmesi ve uzmanlaşması sağlanmaktadır.

Yine, Avrupa Birliği projesi kapsamında hem kolluk eğitimlerine hem mülki idare amirlerinin eğitimlerine yönelik uluslararası iş birliği yapılarak bu anlamda profesyonel ve uzman personelin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Yine, Avrupa Birliği IPA Projesi kapsamında Bakanlığımız tarafından gönderilen teklifle, yaklaşık 3 milyon euroluk bir teklifle bu anlamda 5 pilot ilimizde başlayacak Avrupa Birliği projemizde de özellikle kadın cinayetleri ve şiddet olaylarının nüfusa oranla daha fazla olduğu iller seçilerek burada eğitim ve bu alanda çalışan tüm kurumların iş birliğinde neler yapılabilir, bu proje kapsamında değerlendirilip çözüm önerileri üretilecektir.

Göç İdaresi Başkanlığımız, 6284 sayılı Kanun, KADES uygulaması, kadın koruma sistemleri, önleyici ve koruyucu tedbir kararları hakkında bilgilendirme amacıyla 2022-2024 yılları arasında 273 toplantı gerçekleştirmiştir. Bu toplantılarda Türk ve yabancı kadın olmak üzere 18.897 kişiye ulaşılmıştır. Yine, iş ve meslek edinebilmesi için, bu anlamda 2024 yılında 165 yabancı ve Türk kadına kariyer programı çerçevesinde bilgilendirme ve destek sağlanmıştır. Yerelde kadın buluşmalarıyla ilgili ortak sorunların konuşulması, delillerin paylaşılması amacıyla yine Göç İdaresi Başkanlığımız koordinesinde 11 ilde 1.919 kadının katıldığı yerel kadın buluşmaları programları düzenlenmiştir. Koruma masalarıyla özellikle uluslararası koruma statüsünde olan yani sığınmacı ve mülteci kadınlarla ilgili özel ihtiyacı olan kadınların tespiti amacıyla oluşturulan bu koruma masalarında 2024 yılında 35.788 kadın tespit edilmiştir. Bunlardan, özel ihtiyaç sahibi olan kadınlardan 2.355'inin şiddet mağduru olduğu tespit edilmiş ve bunlarla ilgili gerekli yönlendirmeler, kolluk birimlerine, sosyal hizmetler birimlerine yönlendirmeler yapılarak vaka bazlı

alışmalar yapılmıştır. Yine, bunlardan özellikle sığınma talebi olanlar için de Yozgat Kabul ve Barınma Merkezinde 8'i kadın, 6'sı ocuk olmak üzere 14 kişiye barınma hizmeti verilmiştir. Yine, zel koruma statüsünde olan sığınmacı ve mültecilerden insan ticareti mağduru olanlar için özellikle oluşturulan Ankara ve Kırıkkale'de 42 kişi kapasiteli sığınmaevlerinde bu anlamda 40 kişi barınma hizmetinden yararlanmıştır. 2024 yılında bu st kapasitenin Mardin ve Kütahya'da açılacak sığınmaevleriyle beraber 100'e tamamlanması da planlanmaktadır.

Yine, konukevleriyle ilgili, G İdaresinin 2 tane, belediyelerin 34 tane 795 kişi kapasiteli, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 112, 2.808 kapasiteli, toplamda 3.665 kapasiteli sığınmaevi ülke genelinde mevcuttur. Bunlarla alakalı 100 bin nüfusun üzerinde olan belediyelerin, 215 belediye tespit edilerek Bakanlığımız tarafından talimat yazıları gönderilmiştir, bir an önce bu sürecin tamamlanması ve yine, aynı şekilde, Teftiş Kurulu Başkanlığında teftiş rehberine eklenerek denetimler esnasında özellikle bu konuya ağırlık verilmesi noktasında da talimatlandırılmıştır.

Yine, Bakanlığımız tarafından, kadına yönelik şiddetle mücadele eden, kadın hakları konusunda oluşturulan sivil toplum örgütlerinin gerçekleştirdiği projelere de maddi destek sağlanmaktadır. 2014-2023 yılları arasında 234 projeye 20 milyon 791 bin, 2024 yılında yine sivil toplum kuruluşları tarafından yapılan 27 projeye 8 milyon 965 bin maddi destek sağlanmıştır.

Bakanlığımız birimlerinde görevli personel aile içi şiddetle alakalı, şiddetin önlenmesiyle alakalı uzaktan eğitim sistemi kullanarak eğitilere tabi tutulmaktadır ve bunlar periyodik olarak devam etmektedir. Bu anlamda 2020-2024 yılları arasında 26.991 Bakanlık personeline aile içi ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi eğitimi, 18.254 Bakanlık personeline aile içi iletişim eğitimi verilmiştir. Yine, Bakanlığımıza bağlı diğer birimlerde, aynı yıllar arasında, 2020-2024 yılları arasında, 36.481 bekiye, 378.902 özel güvenlik personeline, 156.770 er ve erbaşa, 84.679 Polis Akademisi ve Jandarma Güvenlik Akademisinde ğrenim gören, henüz aday polis ve jandarma olan öğrencilere bu anlamda müfredata dâhil edilerek eğitimler verilmektedir.

Yine, bu yıllar arasında 2.127 mülki idare amirimize de bu anlamda 6284'te yetki ve sorumlulukları olduğu için eğitimler verilmektedir ve bunlar da periyodik olarak devam etmektedir. Kolluk eğitimleri özellikle kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ağırlık kazanarak devam etmekte, 2012 yılından itibaren son beş yılı baz aldığımızda 2019 yılından 2024'n on bir ayı da dâhil olmak üzere 971.827 personel kolluk görevlisi, polis ve jandarma, bu anlamda kadına yönelik şiddetle alakalı 6284 sayılı Kanun'un uygulanması, bu anlamdaki yetki ve sorumlulukları da dâhil olmak üzere, şiddetin tanımı, kadına yönelik şiddetin sağlığa etkisi, toplumun üzerine etkisi, mağdurla iletişim, şpheliyle yani şiddet uygulayanla iletişim gibi diğer yönden de eğitimler almaktadır. 971 bin kişi de hem tekerrür olan, tekrar eğitime tabi tutulan hem de ifade etmiştim, sadece büro ve kısım amirliklerimizde 21 bin personel var, onların dışında da mağdurla temas edebilecek her noktadaki kolluk birimimiz bu anlamda eğitime tabi tutulmaktadır; 155, 156'da çalışan, asayiş ekiplerinde çalışan, terör ekiplerinde, güvenlik ekiplerinde çalışan yani bu teşkilatta görev yapan, hem Jandarma hem de Emniyet teşkilatında görev yapan her bir personele bu anlamda eğitimler verilmektedir.

Yine, farkındalık çalışmaları kapsamında 2022 tarihinden itibaren erkeklerin bilinçlendirilmesi, Kadına El Kalkamaz Kampanyası kapsamında bilgilendirici broşür ve afişlerle beraber, bu anlamda illerde valilikler bünyesinde oluşturulan ekiplerle, özellikle fabrika ve kahvehane gibi toplu olarak bulunabilecekleri yerlerde erkeklere yönelik bilgilendirme seminerleri, eğitimleri de verilmektedir. O tarihten günümüze kadar bu eğitimler hâlâ devam etmektedir. 32 milyon 918 bin erkek vatandaşa Kadına El Kalkamaz Kampanyası kapsamında şiddetin neden olduğu toplumsal ve ailesel aile sıkıntıları, çocuklara yönelik şiddetin gelecekte yaratabileceği olumsuzluklar da dâhil olmak üzere bilgilendirme yapılmaktadır.

Yine, farkındalık çalışmalarından özellikle valilikler ve kaymakamlıklarımız bünyesinde kurulan Açık Kapı birimlerinde vatandaşın doğrudan temas edebileği, sadece şiddet de değil bütün şikyetlerini iletebildiği, 2017'den itibaren pilot uygulamayla başlayıp 2020'de hayata geçirilen Açık Kapı birimlerinden de yararlanabilmektedir. Bu anlamda 2018 yılından günümüze kadar "Emniyet ve güvenlik hizmetleri" ana başlığı altında yer alan "Aile içi şiddete yönelik şikyetler" başlığında 858 kadın bu anlamda başvuruda bulunmuş ve 854'si çözümlenmiştir, 4'ünün de takibi hâlâ devam etmektedir.

Yine, Yabancılar İletişim Merkezi, Göç İdaresi Başkanlığımızın koordinesinde ülkemizde bulunan kadınlar başta olmak üzere yabancıların kurumsal hizmetlerden yararlanabilmesi amacıyla, bunların ne şekilde yararlanacağı, ne tür ihtiyaı olduğunun tespiti ve bu anlamda doğrudan ağrı merkezine ulaşarak bilgi alabileceği ağrı hattı YİMER 157. Bu anlamda bu ağrı hattına gelen 2019 yılından itibaren 137 ihbar; bunlar genellikle taciz, tecavüz ve şiddet olaylarıyla ilgili olarak gelen ihbarlardan. Haklarında işlem yapılmış 150 kişinin, adli işlem gerçekleştirilmiş ve bu anlamda fuhuş dâhil olmak üzere 35 mağdur kadın kurtarılmıştır.

Yine, bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri kapsamında, Bakanlığımız tarafından hazırlanan ve tüm kolluk personeline bulunan mağdur bilgilendirme formu. Bu formda yer alan bütün maddeler ne yazık ki görev süremiz içerisinde tanık olduğumuz acı tecrübelerle elde ettiğimiz maddeler, mağdurun bu noktada bilgilendirilmesi, polisle, jandarmayla, kollukla ve devletin diğer organlarıyla iş birliği yapmasının son derece önemli olduğunu anlatan maddeler. Müracaat için gelen her mağdur kadına bizzat okutulup bir sureti de kendinde kalacak şekilde verilmektedir. Bir sureti kendinde kalıyor çünkü burada iletişim numaraları var yani kadının tekrar bir sıkıntı yaşamaması, mükerrer şiddet olayına maruz kalmaması için doğrudan iletişim kurabilecekleri numaralarla beraber kendisine verilmekte çünkü bazen iyi niyetiyle, belki de olumsuzluğu görmemesi nedeniyle kolluğa ya da devlete bilgi vermeden farklı bir görüşmeye gidebiliyor, bu anlamda ne yazık ki istenmeyen ölümcül şiddet olayları da yaşanabiliyor. Bu bir ikaz ve hani bu durumda çocukla iletişim kurabilir karşı taraf, buna hakkı var ama bunun için yapılabilecek yöntemler nelerdir? Kendisi de görüşmek isterse farklı bir konuda, ev konusunda ya da ocuk konusunda görüşmek isterse mutlaka haber vermesi yönünde... Özellikle dediğim gibi ne yazık ki acı tecrübelerle bizim deneyimlediğimiz bu maddeleri çıkartarak kendisine bizzat okutarak bir suretini kendisine vermektEyiz ki herhangi bir sıkıntı yaşadığında bizimle iletişime geçebilsin.

İçİşLERİ BAKANİ ALİ YERLİKAYA - Ben bir araya gireyim, hem Sibel Hanım'ı dinlendirmiş olalım.

Bu 6284 sayılı Kanun mucibince koruma kararı ve önleyici yani tedbir kararı alındığı zaman biz şiddetle ilgili güvenlik riskini minimize etmeyle ilgili -az önce Müdürümüz de ifade etti- bu koruma tedbiri alınan, nleme tedbiri alınan kadınla ilgili bu kanun çıktığından beri tecrübe havuzu içerisinde "Keşke, keşke, keşke." diye ifade ettiğimiz cümleleri bir daha kurmamak üzere

arkadaşlarımızın 11 maddelik bir manzumesi var. Aslında Plan ve Bütçede bunu dağıttığımı düşünüyorum ben ama şimdi Asayiş Daire Başkanımıza talimat verdim, her birinize birer tane fotokopiyle çoğaltacağız, lütfen bunu bir okuyun.

Şimdi, mahkeme karar vermiş, acil durumda kolluk, mülki idare amiri ve nihayetinde mahkeme evet, onunla ilgili koruma tedbiri alındığını, "Kendisini koruyoruz." Birazdan, asıl sunum bundan sonra başlıyoruz. Bu aşamada bizimle beraber bir takım oyunu oynamasını istiyoruz. Ne demek bu? Yani koruma tedbiri aldık, risk gördüğümüz kişiyi de önleyici tedbir... Ki bunun en uç volümü kelepçe takmak, birazdan o merkezi de beraber gezeceğiz. Bu aşamada biz koruma tedbiri aldığımız zaman kendisini koruyacağımız kadından da "Şunlara özellikle dikkat et." diye hatırlatma yapıyoruz, yaptığımız şey bu. "Biz koruyacağız." derken evet, önlediğimiz, hem kendisini korumayla ilgili hem de önlediğimiz erkekle ilgili veya kişiyle ilgili -öyle söylemek lazım- onu oraya yaklaştırmamayla ilgili bütün tedbirleri alıyoruz, efendim, 112'yle ilgili onun için verdiğimiz özel numara, KADES; bütün bunları yaparken bazen şöyle bir şey oluyor, diyor ki: "Çocuk var." Öyle farklı bir kişiliğe bürünüyor ki kandırıyor. Biz bu uyarıda "Eğer biz, seni koruyorsak lütfen ama lütfen, çok rica ediyoruz, burada yazılı olan maddeleri öyle bir iyi oku ki kalbinle oku, zihnine yaz, geometrik bir şekilde, hiçbir şekilde taviz verme. Eğer böyle bir durumla karşılaştığın zaman bile yani herkesi atlattı, kapıya dayandıysa şunu yapman gerekir; şöyle olduysa bunu yapman gerekir." diyoruz biz ve biz -birazdan sunumda Sibel Hanım diyecek ki- "Bir 'İmdat!' çağırısı yaptı." bütün bunlara rağmen KADES'le veya 112'yle, böyle bir durumda da bizim merkez bir anda kırmızı alarm durumuna geçiyor ve en yakınında bulunan, ekrandan bakıyor, anons ediyor merkezden, diyor ki: "Fılan yerde koruduğumuz ve filan kişiden önlemek için gayret gösterdiğimiz bir kadın var. Oraya en yakın kim? Kimse bana anonsla cevap versin." O an için planlı, projeli A işi, B işi veya farklı bir iş veya bir devriye; işi gücü bırakıyor, talimat sistemine otomatik olarak -amirin ona ekstradan bir talimat vermesine de gerek yok- işi bırakıyor, direkt o kadının yanına gidiyor. Birazdan bunlarla ilgili ulaşma zamanlarına varıncaya kadar detaya gireceğiz. Biz kendisini koruduğumuz bayanla, kadınla ilgili "Bu tebliğ, tebellüğ." diye bunu beraber sesli okuyoruz, bunun izahını -bağışlayın beni ama- tefsirini de yapıyoruz. Bütün bunlar harfiyen uygulandığı zaman hiçbir sıkıntı yaşanmıyor. Ama maalesef, yaşandığı da oluyor mu? İşte, kandırıldığı zaman veya buradaki -talimatname demiyorum da- öğüte, tavsiyeye uyulmadığı zaman çok üzücü, istenmeyen durumlarla da maalesef, karşılaşılıyor. Bunları da size bütün açıklığıyla anlatalım ki hep beraber aynı doğruya, aynı bilgiye -sizler de bizler de- sahip olalım istiyoruz.

Sibel Hanım, buyurun.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Bir sonraki projemiz de 2019 yılından itibaren Gaziosmanpaşa ilçesinde uygulanan ve olumlu sonuçlar alınan Beyaz Ev Projesi; özellikle şiddetin taraflarıyla, mağdur çocuk ve faille görüşmeler yapılarak temelde mantığı mükerrer şiddetin önlenmesi olan bu projede güzel dönüşler alınması yani bu süre içerisinde 58 faille yapılan görüşmede ve sonrasında yapılan takiplerde de 57'sinin tekrar şiddet olayına başvurmamış olması önemli bir çıktı olarak değerlendirildiği için bu uygulamanın tüm illerde hayata geçirilmesine yönelik İller İdaresi Genel Müdürlüğümüz koordinesinde çalışmalar başlanılmıştır, ilk olarak 10 ilde pilot uygulamayla başlanarak daha sonra tüm illerde yaygınlaştırılması planlanmaktadır. Bu anlamda faille çalışmak, faille görüşme yapmak gerçekten önemli tekrar şiddetin olmaması açısından. İhtiyacı olan sağlık tedbirleri varsa -örneğin, öfke kontrolü, stresle başa çıkma ya da rehabilitasyon gibi- bu anlamda Beyaz Ev kapsamında alanında uzman meslek elemanlarıyla yapılan görüşmeler neticesinde belki de mükerrer şiddetin önüne geçilmesi için önemli bir adım olacaktır diye değerlendiriyoruz.

Yine, Bakanlığımız tarafından üretilen ve yıl sonu itibarıyla hayata geçecek olan Tedbir Kararları ve Gizlilik Kararları Takip Projesi. Bu proje de büro amirliklerimiz ve kısım amirliklerimizde görev yapan tüm kolluk personelinin kullanacağı bir proje. Bu projenin şöyle bir amacı var: Temelde mantığı aslında gizlilik kararları. Gizlilik kararları burada biliyorsunuz hem Jandarmada hem de Emniyette kullanılan projelerde açık hâlde, daha önceden öyleydi, bu tamamen gizlenmiş olacak; ŞÖNİM adresi görünecek sistemde ve bu anlamda da kadının ifşa olmasının da önüne geçilmiş olacak. Diğer açıdan da şöyle bir avantajı olacak: Tedbir kararlarının takibi çünkü bu proje bize tedbir süresi bitmeden bir uyarı verecek. Örneğin "On beş günlük bir süresi kaldı." Tedbir kararının uzatılması yönünde de görüşmeler yapılması ve bu anlamda da atlama yapmadan takibinin sağlanması noktasında avantaj sağlamış olacak. Diğer açıdan, özellikle faille ilgili olarak; tedbir kararlarını kaç kez ihlal etmiş, bu yer alacak ki bu da riski ölçme noktasında vakayı takip eden personel açısından önemli bir artı olacak.

Diğer taraftan, yine bu projeye ilgili olarak bazen mağdur kadınlar -Sayın Bakanımızın söylediği gibi iş birliği gerçekten önemli- MERNİS adresini değiştirebiliyor, farklı bir ile gittiğinde tedbir kararı olduğu bilinmediği durumda ne yazık ki olumsuz, istenmeyen durumlar yaşanabiliyor; bunun da önüne geçmiş olacak çünkü MERNİS veri tabanını kullandığı için adres değişikliği olması durumunda ya da farklı bir ilden işlem yapması durumunda da ilgili kolluk birimine ikaz üretecek ki mağdurun takibi, tedbir kararının kontrolü kesintisiz olarak devam etmiş olacak bu uygulama sayesinde.

Yine, personelimizin eğitimleri, kolluk personelimizin eğitimleri tabii ki devam ediyor ama her yıl "videokonferans sistemi" dediğimiz uygulama üzerinden tüm büro amirleri ve kısım amirleriyle bir iki hafta süren toplantılar gerçekleştiriliyor. Burada tüm illerin olması şöyle bir avantaj sağlıyor: İlde çalışan personelin orada güzel bir uygulama örneği varsa diğer iller bunu uygulama şansı yakalamış oluyor ya da alanda yaşanan, yerelde yaşanan sorunlara beraber bir çözüm üretme noktasında da bu tarz toplantılar bize önemli avantaj sağlamış oluyor. Her yıl düzenli olarak yapılmakta; sadece 1 kez değil, ihtiyaç duyulduğunda 2 veya 3 kez gerçekleştirilebilmektedir.

Yine, "kolluk el rehberi, kolluk el kitabı" dediğimiz bir kitabın hazırlığı tamamlanmak üzere. Bunun da şöyle bir avantajı olacak: Bu büro amirliklerimizin her yönden profesyonelleşmesi ve uzmanlaşması için eğitimlerle desteklenmesi, sürekli hizmet içi eğitim alması, uluslararası kuruluşlarla yapılan eğitimlerde yer alması yanında yine bir başucu kitabı olacak şekilde hazırlanacak olan bu kitap da bir sorun yaşandığında ya da böyle bir olay yaşandığında "Benim bununla ilgili ne yapmam gerekir?" dediğinde açıp bakabileceği ve yönlendirecek bir kitap olacak kendisi için. Madde madde hem 6284 sayılı Kanun kapsamındaki yetki ve sorumlulukları olacak hem de kullanılan teknik sistemlerle alakalı kullanım kılavuzu gibi bilgilerin yer alacağı bir kitap olacak.

Yine, kadın cinayetleri -istatistiklere zaten birazdan yer vereceğim, Sayın Bakanımın ilettiği gibi- o anlamda 2016'dan itibaren düzenli olarak Polis Akademisi Başkanlığı ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı tarafından hazırlanan ve periyodik ve olarak paylaşılan, kadın cinayetleriyle ilgili detaylı bilgilerin yer aldığı ve analiz çalışmalarının olduğu kitaplar

yayınlanmaktadır. En son 2019-2022 yıllarını kapsayan kadın cinayetlerinin analiz çalışmalarına yer verilen kitabımız da kamuoyuyla paylaşılmıştır. Bir sonraki de 2023 ve 2024 yıllarını kapsayacak olan kadın cinayetleri analiziyle alakalı; şu anda hazırlık aşamalarına da başlanmış bulunmaktadır.

Bu anlamda, özellikle altını çizerek -Sayın Bakanımızın da ifade ettiği gibi- ödül alan KADES uygulamamız dünyada tek; tekti daha doğrusu, örnek alıp kendi ülkelerinde de uygulayan ve bizim de bundan... Çünkü dünyanın neresinde olursa olsun, kadına yönelik şiddette her ülkenin, her bireyin üzerine düşen mutlaka görevleri var, bu anlamda paylaşmaktan hiçbir zaman çekinmediğimiz KADES uygulamasıyla alakalı diğer ülkelere de bu anlamda önderlik ettiğimizi değerlendiriyoruz.

KADES uygulaması, 2018 yılında Bakanlığımız tarafından hayata geçirilmiş; tek bir tuşla, kadının bulunduğu yere en yakın ekibin sevk edilmesini sağlayan bir uygulama. Uygulamanın şöyle bir çıkış noktası var: Kadınlar, özellikle taciz veya şiddet durumunda yaşadıkları travmanın etkisiyle bazen adını bile unutan -çünkü alanda çalışan da bir insan olduğum için- bulunduğu adresi tarif edemeyecek durumda olan, olabiliyor ne yazık ki. Bunun önüne geçebilmek için çünkü burada, telefonda indirdiği KADES uygulamasında tek bir tuşa bastığında adı, nerede bulunduğu ve artık orada KADES üzerinden gelen bir ihbar olduğu için de şiddet mağduru ya da şiddete uğrama ihtimali olan bir kadın olduğu; 112, 155 ve 156'ya düşmüş oluyor. Bu anlamda, konum bilgisi de geldiği için en yakın ekibin sevk edilmesi ve olaya müdahale edilmesi sağlanmış oluyor. Bu anlamda Türkçe dâhil 11 dile çevrilerek kullanma imkânı mevcut. Önceden sadece T.C. kimlik no.su geçerli iken artık bunu daha da yaygınlaştırarak pasaport numarası ve hani ülkeye turist olarak gelebilir, geçici olarak burada konaklayabilir, ülkemizde, bu anlamda da bu uygulamayı kullanabilir. Ülkeye giriş yaptığı seyahat belge numarasıyla da ülkemiz içerisinde bulunduğu sürede KADES uygulamasını kullanabilir.

Ödül aldığını zaten belirtmiştik; 2021 yılında KADES uygulaması ödüle layık görülmüştür. Belçika ve Fransa da KADES uygulamasını örnek alarak kendi ülkelerinde farklı isimlerle bu uygulamayı hayata geçirmiştir.

KADES uygulamasının bilinirliğini artırmak ve bu anlamda kadınların cep telefonlarına indirip kullanmalarını -tabii ki de gönül ister ki ihtiyaç duymasınlar- ihtiyaç duyulduğu anda da kullanabilmelerini sağlamak amacıyla, 2022 yılından itibaren her sene düzenli olarak SMS gönderilmekte, KADES linklerinin yer aldığı, yani oradan linke tıklayarak doğrudan telefonuna KADES uygulamasını indirilebilecek şekilde SMS'ler gönderilmekte; 58 milyon 500 bine yakın SMS gönderilmiştir. En son, yine, 2024 yılında yani yaklaşık bir hafta önce bu SMS'ler gönderilmeye başlandı, 12 milyon-13 milyonlardan bahsettiğimiz için biraz süre alıyor. Buradaki toplam sayıyı da önümüzdeki hafta, kaç kadına bu anlamda SMS'le bilgilendirme yapıldığı noktasında sayıyı da paylaşıyor olacağız.

Bu sene, ağustos ayında yapılan, KADES uygulamasına işitme engelli bireylerle alakalı bir ekleme yapılmıştır. Bu noktada işitme engelli bireylerin KADES uygulamasında aşağıda, ekranda görüldüğü gibi bir kutucuk yerleştirildi. Kayıt olduğu aşamada eğer işitme engelli birey bunu işaretlediği durumda çağrı düştüğünde yani ihlal düştüğünde, yardım talebi düştüğünde, işitme engelli birey olduğunu, çağrıyı alan merkez ve olaya gidecek ekip bunu bilerek hareket edecek; bunu sağlamış olduk. Görme engelliler zaten, telefonda sesli komut üzerinden de bu uygulamayı kullanabilmekte ama talep olması durumunda KADES uygulaması geliştirmeye ve teknolojik gelişmeleri takip etmeye açık bir uygulama, bunu da ifade etmek isteriz. Sayılarla alakalı, şu an 1 Aralık itibarıyla 7 milyon 648 bin kişi uygulamayı cep telefonuna indirmiş ve bu uygulama üzerinden 885 bin asıllı olmak üzere 1 milyon 421 bin ihbar alınmıştır. Asıllı veya asılsız ihbar hâliyle gidene kadar anlaşılmadığı için tüm ihbarlara ekip sevk edilmektedir. Bu anlamda yine yan tarafta görüldüğü üzere bunun haber merkezleri ve anonslarına intikal sürecinde ölçülerek elde edilen sürelerde yani ülke genelinde ortalama 6,37 dakika içerisinde KADES ihbarına ekip sevk edilerek müdahalesi sağlanmaktadır.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Sibel Hanım, 1 milyon 420 bin 66 ihbar, buraya süre yazmamışsınız.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Şimdiye kadar toplam süre Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Onu "Şimdiye kadar bu..." diye yazın, şunu da yazın yani deyin ki: "Bizim bugüne kadar 2018'de açıldığından beri bu kadar ihbar ama son olarak 7 milyon 648 bin 264 var -burada Tarıkhan Bey, bunu da not alın- özellikle mesela, son altı ayda günlük ortalama." diye bir şey yazın ki grafik nereye gidiyor, bunun grafiğini de bir yapın, ona göre bakalım.

Benim kendi sunumumda, Plan Bütçede verdiğim sunumda dikkat çeken şey şu: 112 acil çağrı var, temel üç rakamlı çağrı merkezimizden daha fazla KADES aranıyor, bu ilginç yani bu da KADES'in artık kurumsallaştığını gösteriyor. İlk önce tek tuşla KADES'i arıyor ama 112'yi arama oranı ondan en az yüzde 30-yüzde 40 daha düşük. Ben size hatırlatacaktım ama unuttum, şimdi görünce söyledim. Burada da ülke genelinde ortalama 6,37 ama şimdi, Emniyet, Jandarma kırsal kesimde, şehir merkezinde, tabii, kırsal kesimde belki biraz daha fazla ama ortalama olarak 6,37; bunu da sizlerle paylaşayım.

Plan Bütçede bir milletvekilimiz "Demek ki 7 milyon 648 bin KADES indirildiyse kadınlar bu kadar kendini güvende hissetmiyor." diye bir cümle kurdu, ben de "Pes! Yani bu şekilde nasıl bir yorum yaptınız, nasıl başardınız?" dedim. Türkiye'de 42 milyon kadın var, keşke 42 milyon da indirmiş olsa ama hiçbir zaman da kullanmak nasip olmasın yani böyle bir şiddetle ilgili bir şey olmasa da hiçbir zaman o tuşa, tek tuşa basmak zorunda kalmasın. Ama biz şunu söylüyoruz: Bu ülkenin böyle modern, böyle çağdaş, böyle gerçekten devamlı kendini güncelleyen ve bu tek tuşa bastığı zaman bunun bir karşılığının olacağını bilen bir altyapısının, güvenlik sisteminin olması doğru bir şey ama isteriz ki hiçbir zaman hiçbir kadın böyle bir şiddetle ilgili endişeden dolayı o tuşa da basmış olmasın. Bununla ilgili çok konuşabiliriz yani biz mesela, asılsız dahi basılsa... Şimdi, şurada özellikle şuraya bakın, az önce Sibel Hanım söyledi yani 2018'den bu yana baktığımız zaman yarım milyon asılsız ihbar olmuş. Bakın, şimdi, bir asılsız ihbara gidildiği zaman oradan bizim gitmemiz de tam bir çile oluyor, özellikle o kelimeyi kullanıyorum yani "Efendim, gerçekten ben bunu denemek için yapmıştım." dense bile komşuya soruyoruz, dükkâna soruyoruz, oraya soruyoruz. Niye? "Bir çağrı geldi, geldiler, işte, yeterince bu tetkiki tamamen mutmain oluncaya kadar araştırmadan gitti de sonradan böyle bir şey oldu." denilse savcı ve müfettiş onun yakasına yapışacak. Onlardan korktuğundan değil de böyle bir vicdan azabıyla kalmamak için zaten bunu yapıyoruz. Biz de bu hizmet içi eğitimlerde bu talimatları veriyoruz. Bir ihbar geldi, bu yüzde 100

doğruymuş zannıyla oraya gidiyoruz biz. "Geldik." "Efendim, evladım, ben inanmıyorum, çocuk şöyle oldu, böyle oldu." dese de "Peki, efendim." diyoruz. Tutanağı daha tutmadan komşuya, oraya buraya "Bunların bir evveliyatı var mı?" diye bir sürü soruyoruz. "Çile" demek ki kastım bu. Sonra da onlarla yani... Ama başka iyilikleri de var, mesela, yan tarafta komşusu site içerisinde, orada şey geliyor, önce söz ve münakaşa, sonra efendim, şiddet maalesef, kavga, orada çılgınlık, ağlama, bağırış; dayanamıyor ve tuşa basıyor. Hemen, diyelim altı dakika otuz yedi saniyede polis geldiği zaman veya jandarma geldiği zaman "Evladım, evet, basan benim ama buraya değil, lütfen şuraya bir bak." sonra tekrar gelebilirsin. Bununla ilgili kaç vakada komşunun bu şekildeki gayretle, ihbarıyla da şiddeti önledik biz. Dolayısıyla bununla ilgili hassasiyet gerçekten çok büyük, ben arkadaşlarımı kutluyorum, büyük bir cevvallik, büyük bir sabır, büyük bir görev bilinciyle bu noktada Türkiye'nin bütün il, ilçelerinde bir duruş sergiliyorlar.

Buyurun.

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Sayın Bakanım, biliyorsunuz, 112'nin meşgul edilmesi de çok ciddi sıkıntılara yol açabiliyor, hak kayıplarına veya geç ulaşılmasına neden olabiliyor. Burada da mesela, yanlış basan, "Denemek için bastık." diyen açısından hani tam bir yaptırım değilse bile en azından karşısına biraz bürokratik zorluk çıkarsak da mesela, örnek veriyorum, bir hafta boyunca günlük gelip bir şeye imza atmak gibi ve bu uygulamada da yazsa "Asılsız ihbarda böyle olacaktır." şeklinde... Yani bilemiyorum çünkü bu biraz motivasyonunu da düşürüyor kolluk kuvvetlerinin.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Şimdi, evet, 112'de, KADES'te vatandaşlardan gelen bu tür imdat çağrılarıyla ilgili gerçek olmayan, asılsız olanlar fevkalade enerji düşmesine... Bunun bir maliyeti var, bir ekonomik maliyeti var, bir de tabii her ihbara bu şekilde bakmayla ilgili bir endişe de uyandırıyor. Biz ekibi devamlı motive etmek için her ihbar yüzde 100 doğruymuş diye devamlı onların hassasiyetlerini tazeliyoruz ama işin doğrusu, 112'de de bunda da asılsız ihbarlara ne yapabiliriz? Yani bununla ilgili kamu spotları hazırlıyoruz, "Aman, yapmayın." diyoruz. "Yani siz böyle bir asılsız çağrıda bulunduğunuz zaman belki gerçekten ihtiyaç sahibi olan başka bir çağrıyı belki şey yapıyoruz. Gelin enerjiyi bölmeyin, emeği zayi etmeyin." diye söylüyoruz. Bunun dışında, eğer bu Araştırma Komisyonumuz, sizler öneri olarak ortaya bunu çok rahat bir şekilde uygulayabileceğimiz bir şey çıkıyorsa neden olmasın, bunu yaparız ama gerçekten böyle kronik bir sorunumuz var.

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Bir yaptırım mutlaka olmalı, en azından bir hafta boyunca gitmek bile yapacak olan kişiyi çok ciddi düşündürür.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Yani Araştırma Komisyonunun bize bu noktada faydası olursa biz de yani buna her zaman kök olarak deriz ki: "Araştırma Komisyonumuzun böyle bir önerisi olmuştu, onu uyguluyoruz."

Serap Hocam, buyurun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Şimdi, bu tür bir müeyyidenin gerçek ihtiyaç sahipleri yönünden de caydırıcı olabileceği endişesini duyuyorum ben. O nedenle, daha farklı bir formülde mutabık kalırsak iyi olabileceği kanısındayım. Bilgi Üniversitesinde çalıştığım yıllarda İnsan Hakları Merkezinde görev yaptım aynı zamanda ve o tarihlerde biz öğretim kurumlarına ilkokuldan itibaren insan hakları eğitimi dersi verilmesi gerektiğini ifade ettik. Dolayısıyla bu tür sorunların çözümünde kısa, orta ve uzun vadeli yöntemlere odaklanmanın yararlı olacağı kanısındayım. Eğer ilkokuldan itibaren çocuklara vatandaşlık kültürü çerçevesinde bu bilgiler verilirse gerek 112'nin kullanımında bunu sebepsiz yere tuşlamaları hâlinde can kaybına sebep olabilecekleri, bunun ağır bir vicdani sorumluluğu olduğu, keza gene sizin haklarınız bakımından KADES'in gereksiz yere uygulanması hâlinde başkalarının can güvenliğini ortadan kaldırıcı, çocuğun ve gencin anlayacağı bir lisanla anlatılabilirse uzun vadede olumlu sonuçlar alınabileceği kanısındayım.

Teşekkür ederim.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Serap Hocamıza ben de teşekkür ediyorum.

Burada eğitim şart yani onu durmadan, duraksamadan, sabırla, büyük bir hassasiyetle devam ettirmemiz lazım. KADES'te mesaj atıyoruz aplikasyondan yani orada 7 milyon 648 bin 244 kullanıcı var. Bununla ilgili son bir ayda gelen asılsız ihbar sayılarını sizlere il il vermek istiyoruz. "Gelin, bu asılsız ihbarla ilgili değil, burada bu hassasiyet sizin için." diye zaman zaman attığınızı biliyorum ama bunu böyle kamu spotu, daha renkli bir hâle getirip dikkat çekici hâle getirebiliriz diye düşünüyorum.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRESİ BAŞKANI TARIKHAN ÇETİNER - Sayın Bakanım, bir de uygulamayı indirdiğimizde kullanım sözleşmesi var. Aslında, uygulamayı telefonuna indiren her kadın bu uygulama sözleşmesini okuyor, orada da asılsız ihbar yapılmamasıyla ilgili bir maddemiz var, biz aslında orada bilgilendirme yapıyoruz.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Yapıyorsunuz da yani yirmi saniyelik, otuz saniyelik bir şey gönderebiliyor musunuz, video gönderebilir miyiz oradan?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRESİ BAŞKANI TARIKHAN ÇETİNER - Yani ona çalışacağız Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Öyle bir şey yapalım.

Buyurun Sayın Vekilim.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Şimdi, asılsız ihbar gerçekten asılsız mı, bir de o var yani en tehlikeli kısım da burası. İhbarı verir, sonra korkudan kadın "Asılsız ihbar yapıldı." diyebilir.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Ama az önce ben onu açıkladım yani biz buradaki 1 milyon 420 bin olan ihbarların tamamına yüzde 100 doğru diye gidiyoruz.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Ama sizin yaklaşımınız çok güzel.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Az önce tekrar ifade ettim, bir kelime kullandım ben, bizim memleketin kelimesi, "çile" dedim. Yani kesinlikle "Evladım, ben sehven bastım." dese bile bir hanımefendi, polis kardeşimize, orada onu "check" ediyor, birden fazla komşuya, oraya, geçmişte bunların alanına yani artık kadın diyor ki: "Keşke bunu yapmasaydım, herkes benim asılsız ihbar yaptığımı inanmıyorlar 'Acaba gerçekten böyle bir şey var mı?'" İşi o noktaya getiriyoruz.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Konu o kadar hassas ki yani biz bir kişiyi bile feda edemeyiz gerçekten, o yüzden çok tehlikeli bir alan yani sınır koymak çok yanlış olabilir.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - O yüzden bugüne kadar bir kişiye "Siz asılsız ihbarda bulundunuz." diye biz onu incitecek, kırarak bir cümle kurmadık ama şunu söyledik: "Bunun tekrarı olmasın." diye boynumuzu bükük, ayrıldık oradan çünkü -aynı sizin dediğiniz gibi- hep şüpheyi bakıyoruz. O şüpheyi daha düşük değil de tamamen ortadan kaldırmayla ilgili kendisinden de müsaade isteyerek "Bizim talimatnamemize göre, başışlayın ama birkaç komşuya da daha önce bu ailede en ufak bir şey olmadığına dair, şiddetle ilgili bir örnek olmadığıyla ilgili birkaç soru soracağız, lütfen yanlış anlamayın." diyor arkadaşlar. Öyle değil mi, öyle yapmıyor muyuz? Dolayısıyla böyle nazik bir kurum. Belki de bunun böyle olduğunu gören birisi de hayatta bir daha sehven de olsa basmamak için şey yapar; en büyük caydırıcı sanki o gibi geliyor bize, komşulara sormamız.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Sayın Bakanım, geçenlerde yine sosyal medyada bir genç kızımızın videosu vardı KADES'le alakalı. Kendince bir video çekmiş, KADES'e basarak pencerenin önünde kamerayı açıp beklemeye başlamış. Videonun altında şöyle bir not vardı: "Basmayın, gerçekten geliyorlar ve ikna olmadan gitmiyorlar." diye yazmış. Yani bayağı da bir izlenme şeyi vardı. Hani, bu tamamen doğaçlama, kendisi çekmiş, altında yorumlar da gerçekten güzeldi, benim de dikkatimi çekmişti Sayın Bakanım. Kamerayı açmış, Yunus ekiplerimiz geliyor, pencereden görülüyor, "Ben denemek için bastım." diyor, daire numarasını soruyor arkadaşlar yani yukarıya çıkacaklar, 2'nci katta gözüküyor.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Şimdi, sunumda bu videoyu izletseydin daha havalı olurdu bu söylediğin, tamam mı, daha ikna edici olurdu.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - -- Şu an aklıma geldi, haklısınız.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Şimdi, benim memlekette anneannemin masal anlattığı gibi bize şey anlatıyorsunuz. Biz o videoyu gördük, burada olsaydı -Tarıkhan, bak, gördün mü- on numara bir iş olurdu.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - O da benim eksikliğim olsun Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - En son oradaki genç kızımız diyor ki: "Ben ettim, siz etmeyin sakın. Buradan zor gönderdik." O olsaydı kamu spotunu bedavaya getirirdik.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Haklısınız Sayın Bakanım, benim eksikliğim.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Sayın Bakanım, bir öneride bulunabilir miyim?

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Buyurun Hocam.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Şimdi, Türkiye'nin çok kutuplaşmış bir siyaseti var; bu gerçeği kabul etmemiz gerekiyor ve bu gerçek ışığında yöntem arayışlarınızın olması gerekiyor. Doğrusunu isterseniz şu ana kadar olan açıklamalar benim için çok etkileyici ve bilgilendirici oldu fakat bu çabalarınızın, elde ettiğiniz sonuçlarınızın iktidar partisi vekilleri tarafından takdim edilmesi maalesef, gerçekçi olalım, kamuoyunda inandırıcı olmayabilir. Dolayısıyla ben, burada, bütün Komisyon arkadaşlarıma bir öneri sunmak istiyorum: Burada edindiğimiz bilgileri bizler, muhalefet partisi milletvekilleri olarak, bir biçimde kamuoyuyla paylaşırsak yapılanların doğruluğu hakkında kamuoyunda daha güçlü bir kanaat oluşabilir, eğer sizler de onaylıyorsanız. Dolayısıyla eğer bir mahzur görmüyorsanız Sibel Hanım bu videoyu bizlere göndersin, bizler sosyal medya hesaplarımızdan paylaşalım.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Hocam, az önce Sibel Hanım'a sizden de cesaret olarak sitem ettim ben "Bunu niye bize göstermiyorsun?" diye. Şimdi, ilk talimat, hemen bunu sizlere ve bizlere, hepimize göndersin. Hatta şöyle bir şey yapalım eğer uygun görürseniz: Sibel Hanım WhatsApp grubu bile kurabilir yani bu noktadaki şeyleri anbean... Bakın, kadına şiddetin önlenmesiyle ilgili, bunun siyasetüstü olduğunu, bu alanın dışında olduğunu çünkü 85 milyon 300 bin vatandaşımız içerisinde kadınla ilgili... Efendim, birazdan dünyadaki trendleri de göstereceğiz çok ilginç yani gerçekten ilginç, bizim de ülke olarak nerede durduğumuz, nerede olduğumuz da ortaya çıkacak. Dolayısıyla bunu önlemeyle ilgili, bu noktada bilinçlenmeyle ilgili bizim beraber ortak çaba göstermemiz lazım. Aslında, ortak çaba gösterdiğimiz zaman eleştirilerimizin de bizim de sizin de toplumun da üzerindeki tesirinin ben daha güçlü olacağına inanıyorum çünkü bu noktada rekabet değil, bu noktada birleşici, uzlaşıcı, tamamen bunu önlemeye yönelik birlikte gayret ettiğimiz zaman bunun çok daha anlamlı olacağına ben inanıyorum.

Ben hassaten teşekkür ediyorum.

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Müsaadenizle bir şey daha eklemek istiyorum Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Buyurun.

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Burada Sayın Özbudun'un da ifade ettiği gibi her partiden çok kıymetli milletvekillerimiz var ve her birimizin paylaşımı bir gün içerisinde, yirmi dört saat içerisinde en az on binlere ulaşıyor, hepimiz hem kendi yöremizde hem Türkiye genelinde çok fazla kişiye ulaşıyoruz ve bizim hep şikâyet ettiğimiz şey, olumsuz durumların -hani bu nedenle bazı programların yasaklanmasını, kısıtlanmasını hep talep ediyoruz zaten- olumsuz örneklerin yaygınlaşması ve çok konuşulmasından kaynaklı bir algısal normalleştirme durumunun olması hepimizin zaten canını acıtan bir olay.

Şimdi, bakıyorum bazı paylaşımlara evet, üzülüyoruz ama bugün daha görüyorum hani siyasetçilerimiz paylaşıyorlar işte "Bugün şu kadar kadın daha öldürdü." "Şu daha oldu." "Şu kadar kadına bu yapıldı." Şimdi, bunları biliriz fakat bunlar için tedbirleri konuşurken iyi uygulama örneklerini yaygınlaştırıp caydırıcı olmasını teşvik etmek çok daha anlamlı olur. Mesela, biz, işte, "Bugün bu yapıldı, KADES'te bir kadın bunu yaptı ve şöyle bir sonuçla karşılaştı."yı yaptığımız zaman erkekler açısından da caydırıcı olur "Yani ben bunu yaptığımda demek ki bunlar olabiliyor." İyi uygulama örneklerinin yaygınlığından ve devletimiz çok hızlı bir şekilde konuya ikna olana kadar müdahil olduğunu göstermek aslında hani "Bugün şu kadar kadını bu kadar şeye maruz kaldı."yı paylaşmaktan uzun vadede çok daha etkili sonuçlar doğuracağı kanaatindeyim açıkçası. O nedenle, bunları

bizimle sistematik olarak paylaşmanız, iyi uygulama örneklerini, hani devletimizin duruma intikali, neler yapıldı, ne önlendi, bunları bizim hesaplarımızdan bu süreçte paylaşmamız bence topluma sirayeti bakımından çok daha güzel sonuçlar doğuracaktır.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Aynen katılıyorum.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Sayın Bakanım, bu konuyu geçmeden -gerçi siz açıkladınız ama- hukukçu bakış açısıyla tam otursun diye söylüyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Buyurun.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Şimdi, asılsız bir şey oldu, şunu anlıyoruz değil mi -tam otursun diye söylüyorum- "Yani vazgeçtim, ben yanlış yapmışım." demekle biz geri dönmüyoruz?

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Dönmüyoruz.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Bunun aslını astarını, maddi gerçeği, oluşumu yine de uygulamada takip ediyoruz.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Aynen onu yapıyoruz. Yani aslında, belki düzelterek veya altını çizerek söylüyorum en büyük caydırıcılığımız da oradan hemen gitmeyişi ve kendisinden de nezaketen "Bizim bunu biraz bu etraftan komşulara sormamız gerekiyor efendim, bizim algoritmamız, bize verilen talimat bu, lütfen yanlış anlamayınız." deyip çünkü özel hayatını göz göre göre onun bilgisi dâhilinde olmadan soruyor olmak bile, nezaketen izin alıyoruz, onlar da anlayışla karşıladığı zaman bir sorun yok.

Evet, devam ediyoruz.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Sayın Bakanım, asılsız ihbarların aslında çoğunda denemek amaçlı kullanım var. Bir de şöyle, çok kısa süre içinde gelindiği için anahtarını evde unutsa bile kullanılabilir. Yani bunların büyük bir kısmı "Ben vazgeçtim yani o zaman vardı ama şimdi yok tarzında." değil, bunların önemli bir kısmı çok kısa süre içinde ekipler geldiğinden dolayı -çünkü olayın hassasiyeti nedeniyle- farklı amaçlarda, hani diğer şeylerde, belki suç olarak da nitelendirilmeyecek şeyler için yardım talep etmek için kullanılıyorlar. Bir diğeri de büyük bir çoğunluğu "Gerçekten çalışıyor mu?" diye uygulamayı indirdikten sonra denemek için basıyorlar. Ama şöyle de bir şey var -çünkü biz onların kayıtlarını tutuyoruz- üst üste, üst üste sürekli basmış yani bir dakika arayla, iki dakika arayla, ne yazık ki hani nadir de olsa bu şekilde çıkıyor, onlar tespit edilebiliyor ve il tarafından da çünkü aynı adresten aynı şahıstan ihbar geldiği zaman ekipler de yani herhangi bir olay yoksa, tabii ki de hani ısrarlı bir yardım çağrısı değil, tamamen meşgul etmek için kullanılıyorsa eğer bu uygulamayı Kabahatler Kanunu'nda ve Türk Ceza Kanunu'ndaki acil çağrı merkezlerini gereksiz meşgul etmek tarzındaki, işte bu tarz, devlet kuvvetlerini, kolluk kuvvetlerini gereksiz meşgul etmek gibi yöntemlerden, tabii, daha ileri bir boyutu ama bundan dolayı da işlem yapılabilir. Ama Sayın Vekilimizin dediği gibi bu noktada kullanımını da caydırmamak gerekiyor çünkü o an ihtiyacı olmayabilir "Yalancı Çoban" hikâyesinde olduğu gibi ama ertesi gün ihtiyacı olabilir; bu noktada da yine o bazı durumlarda göz ardı etmekte faydalı olacağını değerlendiriyorum.

Yine, memnuniyetle alakalı, KADES'te hem kendi Bakanlığımız olarak yaptığımız bir memnuniyet anketi var. Belirli aylarda yani ihbarda bulunan kadınlar üzerinden... Çünkü ilk başta kayıt aşamasında diyoruz ki: "Ankete katılmak ister misin ihbar sonrası?" Kabul ederse o kadınlar üzerinden 3 soruluk bir anketimiz var. İhbar sonrasında tabii, hemen akabinde arayıp "Memnun musun?" diye sorulmuyor, üç günlük bir bekleme süresi var. Daha sonra arayıp KADES'in ekip sevkini zamanı noktasında, bilgilendirme noktasında gelen ekibin ve genel olarak nasıl değerlendirdiğine ilişkin sorular var. Bunların almış olduğumuz cevaplarda da yüzdelik oranları ekranda yansıdığı gibi. Genel ortalama da baktığımızda yüzde 83 oranında bir memnuniyet var. Yine, aynı zamanda bunu teyit edecek şekilde... Çünkü KADES uygulaması Android mağazalarından, uygulama mağazalarından indirilebilir bir uygulama ve biliyorsunuz oradaki uygulamalara yıldız üzerinden puan verilebiliyor, oradaki puan da 4,20; 5 üzerinden yani aşağı yukarı kendi ölçümüzle de oradan, tamamen bağımsız uygulama üzerinden verilen puanlar üzerinden baktığımızda yüzde 80'in üzerinde bir memnuniyet oranı var KADES'le alakalı.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Tabii, biraz özür dileyerek söylüyorum, kadınlardan da böyle oy almak kolay değil yani bunları söyleyeyim. Yani hem KADES'i indirmiş 7 milyonun üzerindeki kadın, bu kadar çağrı ve kendi lütfeder, gönlüyle isterse bu anketi yapıyor, bu anketi yaptığı zaman da yine ama o tuşa basarak... Bakın, ben şuna çok üzülüyorum her gördüğüm zaman: "Ekiplerin olay yerine ulaşma süresini değerlendiriniz." En düşük alan, 77,69 yani kendi evladını -binanın altında değilse, onu dışında bırakıyorum- ekmek almaya gönderse altı dakikada hiçbirisi gelmez, tamam mı ama polis işi gücü bırakıyor, jandarma işi gücü bırakıyor, altı dakika içerisinde oraya geliyor, KADES uygulamasına genel olarak yüzde 90 vermiş ama buna 13 puan, 10 puan eksik vermiş.

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Sayın Bakanım, orada üzülmenize hiç gerek yok. Neden? Ben depremi yaşamış bir insan olarak söylüyorum bunu size. Şimdi, sürenin izafi bir durumu vardır biliyorsunuz. Şimdi, 6,37 saniye demiştiniz yanlış hatırlamıyorsam. 6,37 saniye gerçekten çok insanüstü aslında bir zaman dilimi fakat şiddeti yaşayan bir kişi için -ki ben bunu enkaz altında otuz saniyenin gerçekten üç gün gibi geçtiğini bilen bir insan olarak söylüyorum- altı dakika izafi kavram. O nedenle belki bu sorunun olması doğru değil burada çünkü hani orada sizin süreyi baz almanız normal fakat bu soruyu zamanında, iyi geldiler mi, bir buçuk dakika bile olsa o bir buçuk dakika çok uzun çünkü o bir buçuk dakikada yaşadığı şiddet ölçümlenemeyecek derecede büyük bir şiddet. O nedenle belki bu soruyu çıkarmak çok daha makul olabilir.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Sayın Bakanım, ben Sibel Hanım'a bir soru yöneltmek istiyorum. Dün Adalet Bakanımız geldi, gerçekten onlar da çok güzel bir sunum yaptılar, bu konuyla alakalı çok güzel uygulamaları var, burada da harika bir uygulama var ama sonuç değişmiyor. Neden?

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Şöyle yapalım mı? Sunumu tamamlayalım, sunumun tamamında dünyayı da göreceğiz ve daha sonra onunla beraber hem dünkü sunum hem bugünkü sunum hem de içinde yaşamış olduğumuz toplum buna bu şekilde tekrar bütüncül olarak bakalım.

Buyurun.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Ben KADES'le ilgili sormak isterim Sayın Bakanım. Hem bir önceki slayttaki ihbarlar hem de bununla ilgili acaba bir yaş ve eğitim düzeyi analizi yaptınız mı?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Şöyle söyleyeyim: Eğitim düzeyi burada sadece ihbarcının T.C. numarası üzerinden kayıt olması ya da belge numarası üzerinden kaydı var. Yaş olarak alıyoruz ama eğitim durumu, medeni durumu bu noktada çok göz ardı edilecek bir şey çünkü KADES'te önemli olan acil olarak olaya müdahale etmek. Yani eğitimle alakalı şiddet başvurularında ya da ölümcül şiddet noktalarında o tarz analizlerimiz var ama KADES'te yaş aralığı olarak var. Her yaştan...

KAYIHAN PALA (Bursa) - Yaş aralıklarına göre hem asıllı, asılsız ihbar hem de memnuniyet düzeyinde bir farklılık var mı, asıl sorum o.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Çalışırız ona yani şu an öyle bir çalışma yok ama yaş aralıkları, hangi yaş grubundan... 90 yaşında kullanan da var, muhtemelen kızının üzerine alınan 0 yaş da var burada yani 1 yaşında da var, onun üzerine alınmış bir hat da olabilir, onun da T.C.'sini girmiş de olabilir, bu tarz kullanılan şeyler de var. Her yaş grubundan var ama KADES uygulamasını indirenlerin büyük bir çoğunluğunun 20-35 yaş arasında olarak ifade edebilirim. Ama Sayın Vekilim, yaş grubundan demek istediğinizi, kastettiğinizi anladım. Hani yaş grubu belki daha çok ergen ya da çocuk olarak ifade ettiğimiz yaş grubu, belki olayın ciddiyetini anlamadan kullanmış olabilir mahiyetinde sordunuz, bunu çalışacağız, sağ olun.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Ama her eğitim ve her ekonomik düzeyinde bununla çok yoğun bir şekilde maalesef karşılaşılıyor, onu da söyleyeyim. Yani bu işin eğitim seviyesi, sosyokültürel düzeyi falan diye ayırım yapmaya kalktığımız zaman çok enteresan sonuçlar ortaya çıkıyor.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Bunu anlamamanın yolu aslında -Sibel Hanım, çok teşekkür ederim- ihbarlara giden ekipler o tür notları alırsa belki daha sağlıklı olur, uygulama üzerinden değil de, istediğiniz bilgilere ulaşılabilir o şekilde.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Orada şöyle bir şey oluyor Kıymetli Başkanım, aslında bir şey söyleyeyim, burada bir mahremiyet meselesi var, özel hayat meselesi var. Biz, KADES'in reklamını yaparken yani buna üye olmayla ilgili, bunu indirmeye ilgili diyoruz ki: "Bizim, sizin sadece ve sadece şiddetle bir araya gelme riskinizi gidermekten başka hiçbir niyetimiz yoktur." Onun haricinde sizi tanımakla ilgili işte, neredensiniz, efendim, kaç yaşındasınız, kaç çocuğunuz var yani bir hanıma, bir kadına bu soruları sorduğunuzda işin rengi değişiyor, KADES'in böyle bir derdi yok. Nüfus İşleri Genel Müdürlüğü de bizim uhdemizde yani bir T.C. kimlik numarasını bildiğimiz andan itibaren ulaşmayacağımız bilgi yok bizim. Şu anda biz bu aplikasyondan basitçe şunu istiyoruz: "Benim bir güvenlik riskim varsa beni devlet, millet hepsi adına kim koruyacak?" sorusuna KADES "Buraya sen bir talimat ver, sana en yakın güvenlik birimi senin emrinde." diyor, yapmaya çalıştığımız şey bu. Ama kadın, şiddet mağduru olan, biraz da var aslında o yani vefat etmiş, mekânı cennet olsun, onların tahlillerini yaptığınız zaman ilginç sonuçlar çıkıyor, orada bu değerlendirmeyi yapabiliriz.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Yine, KADES tanıtımıyla alakalı yine valiliklerimiz tarafından oluşturulan ekipler vasıtasıyla üniversitelerde özellikle, bazen açılış törenlerinde, okul aile birliği toplantılarında bu afiş ve broşürlerimiz dağıtılmaktadır. Hem buradan KADES uygulamasını nasıl indireceği, nasıl kayıt olacağı, 11 dilde hizmet verdiği hem de diğer taraftan alınabilecek tedbirlerle alakalı yani şiddete maruz kaldığında neler yapıldığı, haklarının neler olduğu ve nerelere başvurulabileceği noktasında bilgilendirme de yer alıyor KADES broşürümüzde. İfade ettiğim gibi, üniversitelerde, okul aile birliklerinde, otobüslerde, toplu taşımada mutlaka bu broşürlerin dağıtımı sağlanıyor. En azından hem KADES'i nasıl indirecek hem de hakları nelerdir noktasında, nerelere başvurabilir noktasında tek broşürle her ikisinde de bilgilendirmiş oluyoruz formlarda.

Yine, Sayın Bakanımın ifade ettiği gibi ve muhtemelen sunum bitiminde hep beraber ziyaret edeceğimiz Elektronik İzleme Merkezi... "Elektronik kelepçe" olarak bilinen teknik yöntemlerle takip aslında sadece bizim Bakanlığımızda değil, daha öncesinde de Adalet Bakanlığı bünyesinde yine kolluk personeli tarafından takibi yapılan bir uygulamaydı. Bu noktada, 2015 ve 2016 yıllarında 2 ilde pilot uygulamayla başladı; daha sonra buna 4 il daha eklendi 2017'de 6 il oldu, en son 2019'da 15 ile çıkarıldı ama ekranda da görüldüğü gibi 30 kelepçeyle sınırlıydı. Yani mağdurların, şiddet mağdurlarının korunmasıyla alakalı bu anlamda 2020 yılında tüm illerde yani -hani ne yazık ki sadece şiddet 15 ilde değil, ülke genelinde yaşanabilecek olumsuz bir durum- 81 ilde hizmet verebilmek amacıyla İçişleri Bakanlığımız bünyesinde kurulan Elektronik İzleme Merkezinde kelepçe sınırı olmadan takipler başladı, istatistiklerini de birazdan paylaşacağım. Burada bin izleme kapasitesiyle başlamıştı ilk olarak 2021'de, şu an bu, 1.500. Bu genellikle şöyle anlaşılıyor: 1.500 kelepçe. Bu, 1.500 kelepçe değil, 1.500 vakanın aynı anda bu sistem üzerinden takip edilebileceği anlamına geliyor. İhtiyaç duyulması hâlinde sistem genişlemeye müsait, 2 bine çıkarılabilir. Tabii ki de gönül ister ki ihtiyaç duyulmasın ama 1.500 vakanın aynı anda sistem üzerinden çünkü canlı akan bir sistem bu, 7/24 bu harita üzerinde konum bilgisini aldığımız tüm vatandaşların aynı anda izlenmesine, 1.500 vakaya kadar izlenmesine müsaade eden bir altyapıya sahip. Dediğim gibi, altyapı çünkü o şekilde şartnamesini hazırlıyoruz, o şekilde planlamasını yapıyoruz, daha da genişletilebilir.

30 izleme ünitemiz var -ziyaret esnasında onu da ifade edeceğim- yaklaşık 100 personelimiz burada görev yapıyor, 7/24 ve 4 grup esaslı, bilgisayarlarımız hiçbir zaman kapanmıyor, haritalar üzerinden failin yani şiddet uygulayan şahsın mağdura tekrar yaklaşmaması, mağdurun tekrar şiddete maruz kalmaması için kontrolü, takibi yapıyor. Bu anlamda uygulamada aslında süreç şu: Şiddet mağduru kadın, durumuna göre müracaatı esnasında risk düzeyinin yüksek olması, farklı bir tedbirle mevcut şiddetin bertaraf edilememesi gibi durumlarda hem kolluğa hem de resen de başvurabilir. ŞÖNİM komisyonunda vakanın incelemesi yapılıyor, kelepçe takılıp izlenmesine müsait mi değil mi diye çünkü yakın adresler olduğu zaman ne yazık ki kelepçe kullanım açısından çok avantaj sağlayan bir uygulama değil çünkü birazdan asgari mesafeden de bahsedeceğim, o asgari mesafeyi sağlaması lazım. Daha sonra, uygun olan vakalar, verilen o yaklaşmama tespit kararının takibi noktasında "Elektronik kelepçe kullanılabilir." şeklinde bir kanaat bildirirse ŞÖNİM komisyonu, hâkim tarafından onaylanıp bu kararlar izleme merkezimize geliyor ve sisteme dâhil ediliyor. Mevcut asgari mesafe sisteme girildikten sonra vaka bilgileri, mağdurun güvenli alan olarak ifade ettiği yer bilgilerinin girişi yapılarak ile kelepçelerimiz gönderiliyor, mağdura ve yükümlüye -cihazları da göstereceğim aşağıda- teslim edilerek izlememiz başlıyor. Süre değişebiliyor, bir ay da verilebiliyor bu tedbir kararı, altı aya kadar verilebiliyor ve olayın

ayrıntısına göre uzatılabilir. "Asgari mesafe" dediğim mesafe de kolluğun ihlal anında müdahale edebilecek süreyi tanınması için belirlenen mesafe. Bu anlamda elektronik kelepçe uygulamamız biten vakalarla beraber yani şimdiye kadar...

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Bence kelepçeyi bizzat yerinde, orada yapalım. Kelepçe faslını atlayalım çünkü hemen yan tarafa, oraya geçeceğiz, kelepçeden sonraki...

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - İstatistiklere geliyorum Sayın Bakanım.

Yıllara göre, 2021 yılından itibaren ülke genelinde meydana gelen kişilere karşı bütün asayiş olayları içerisinde aile içi ve kadına karşı şiddet olayları -olay türlerini zaten bir sonraki sayfada paylaşacağım- yüzde 10'una, ortalama olarak yüzde 10'una tekabül etmektedir. Olaylar olarak kastettiğimiz suç türleri: En fazla kasten yaralama -basit yaralamadan hayati tehlike arz edecek noktaya kadar yaralama, geniş bir yelpazede var- daha sonra tehdit, hakaret, fail tarafından 6284 sayılı Kanun'a muhalefet dediğimiz tedbir kararlarının ihlal edilmesi ve yüzde 1 oranda da kasten öldürme olayları meydana geliyor.

İl bazında olay sayısı en fazla olarak -nüfusa oranlayamadık olay olduğu için- hâliyle nüfusu en fazla olan İstanbul'da, bir yılda 29.177 -2023 yılı için- en az olan ilimiz de Bayburt, 313; bunlar 2023 yılında aile içi ve kadına karşı şiddet olaylarının meydana geldiği illerimiz.

Mağdur sayılarına baktığımızda, oran olarak aşağı yukarı yıllara göre -2024 tamamlanmadı ama- yine oransal olarak benzer bir şekilde yüzde 70-75 oranında. Aile içi rakamına karşılık olaylarda mağdurların yüzde 75'i kadın, yaklaşık yüzde 20'si erkek ve yine yüzde 10'una yaklaştığı da çocuklardan oluşmakta.

Şüphelilerde de erkekler yüzde 85-86 gibi bir oranda, kadınlarda şiddet faili yüzde 10. Yine, tabii ki ebeveynlerine ve kardeşlerine şiddet uygulayan çocuklarımız da var ne yazık ki, o da ortalama yüzde 1,5-2 civarında.

Yine, bu olaylardaki mağdur ve şiddet uygulayan failere verilen tedbir kararları; 6284 sayılı Kanun'da yer alan tedbir kararları kimler tarafından verildiğiyle alakalı böyle bir özet tablo hazırladık. Burada baktığımızda, zaten 6284'te en yetkili makam hâkim ama bunun istisnası olarak da kolluk personeline geçilmesinde sakınca bulunan hâl kapsamında 6 tane -2 tane koruyucu, 4 tane önleyici- tedbir kararının verilmesi için yetki tanınmıştır. Bunların detaylarına gireceğim, burada kırmızıyla işaretlediğimiz kimlik bilgilerinin değiştirilmesi ve silah teslimiyle alakalı detay bilgi aktaracağım. Orada yine hem koruyucu, önleyici tedbir kararlarının ve olay sayılarının yer aldığı bir grafiğimiz var. Detayına girdiğimizde 2 tane önleyici tedbir kararı sadece kolluk tarafından alınıp kırk sekiz saat içerisinde mülki amire veya hâkime onaylatılan kararlar. Bu anlamda baktığımızda en fazla geçici koruma altına alınması yönünde veriliyor, yüzde 90-95 oranında. Yine, daha az oranda sığınma evine yerleştirme yönünde yine gecikmesinde sakınca bulunan hâl kapsamında kolluk tarafından alınabilen kararlar. Şiddet uygulayana yönelik verilen -ki daha fazla bunlar- mağdurlara verilen koruyucu tedbirler zaten sayı olarak da az olması ama kolluğun alabildiği 4 tane önleyici tedbir kararı var. Bunlar olayın sıcağının bertaraf edilmesi, belki de o anlamda verilen yetkiler, tehdit ve hakarete bulunmama, konuttan uzaklaştırma ve konutun korunan kişiye tahsis edilmesi, bulunan konutuna, iş yerine yaklaşmamak, sanıklarına, çocuklarına, yakınlarına yaklaşmama yönünde verilen tedbir kararları yine kolluk tarafından alınıp hâkim onayıyla yirmi dört saat içerisinde sunulmaktadır. Burada, hani, çoğunlukla şöyle ifade ediliyor: En fazla uzaklaştırma kararı bilindiği için bütün tedbir kararları uzaklaştırma kararından ibaret diye düşünülüyor ama tüm kolluk tarafından verilen tedbir kararlarına baktığınızda en az orana sahip aslında uzaklaştırma kararı, yüzde 17-18 civarında.

Yabancı uyruklu kadınlar da uyruğuna bakılmaksızın eğer şiddet mağduru ise yine kolluk birimlerimiz tarafından müracaatı alınmaktadır. Burada verilen tedbir kararları ve şiddet uygulayana, olayın karşı tarafına... Bunlar Türk de olabiliyor, tamamen yabancı değil ama müracaat yapan sayısındaki yabancı uyruklu kadınları ifade etmekte.

Kimlikle alakalı, 6284 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinde şiddetin başka türlü önlenemediği ve gerçekten de 3 noktada alınan bir tedbir çünkü kimlik değişikliği yapılan kadının artık bütün hayatı komple değişmiş oluyor; adıyla beraber yaşadığı şehir, çalıştığı kurum ya da iş yeri ve çocuklarına ait ne varsa yani ilköğretim diploması da dâhil olmak üzere kimliğine bağlı tüm bilgi ve belgeler değiştiriliyor. Çok uç noktada alınan bir tedbir. Burada artık çok ciddi, herhangi bir şey yapılmazsa kadının ne yazık ki hayatına mal olacak şekilde bir olayın içerisindeyse yine mahkeme kararıyla kimlik bilgileri değiştirilmekte.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Müsaadenizle, ben burada araya gireyim.

Artık demin o tedbirler manzumesi, kolluk, mülki idare amiri ve hâkimle ilgili koruyucu ve önleyici tedbirleri en düşükten yani en basitten en yukarıya doğru... Bu işin zirvesi yani nirvanası bu. Artık onun kendi çocuklarıyla birlikte işi, diploması, devletteki kayıt sisteminde neyi varsa bunların tamamı mevzuatta... Bilmesi gerekenlerin içerisinde, onları bilecek, buna da mahkeme karar verecek. Biz bunu da uyguluyoruz, yeter ki şiddetle ilgili artık karşı tarafı, bunu büyük bir risk olarak görüyoruz, süregelen o noktaya gelişle ilgili artık her türlü tedbirler alınmış. İş hayatında çok ilginç örnekler de var, bize de söylemiyorlar, onu da söyleyeyim, ben de size şikâyet ediyorum. Toplam sayıyı söyle bakalım, herkes bilsin.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - 1.103 Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Bakın 1.103 kadınla ilgili ismi, mesleğindeki bulunduğu her şey değişmiş. Neden? O canı korumak için. Böyle bir mevzuat altyapımız... 6284, bunu arkadaşlarımız gerçekten büyük bir titizlikle uyguluyor.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Bir diğer tedbir de silahlara ilişkin tedbirler. 6184 sayılı Kanun'da hâkime verilen bir yetki ama müracaat esnasında o silahın hemen teslim alınabilmesi için 6136 sayılı Kanun'a bir ek madde eklendi. Burada tedbir kararı süresince silahın kolluk tarafından muhafaza altına alınacağına ilişkin 2019 yılında böyle bir madde eklendi. Hâkimin yetkisinde olan bu şey kolluk amirine geçti çünkü şahsın ifadesi alınırken sorgu yapılıyor, kayıtlı ateşli silahı varsa üzerine muhafaza altına alınıyor, ruhsat başvurusu varsa da tedbir bitinceye kadar askıya alınıyor. Bununla alakalı teslim noktasında bazen sıkıntılar yaşayabiliyorduk, Bulundurma ruhsatlı olduğu için silahı evinde, aracında ya da farklı bir yerde muhafaza edebiliyor. Teslim etme noktasında da adli olaya bir konu olmadığı için de sıkıntı yaşayabiliyorduk. Bununla alakalı bir yasa önerimiz oldu, madde önerimiz

ruhsatının iptal edilmesi noktasında çünkü ruhsatı olduğunu biliyoruz, iptal edildiği an adli bir olay gerçekleşmiş olacak, kendisine belirli bir süre verilecek eğer bu süre içerisinde silahını teslim etmezse ruhsatı iptal edilip hakkında adli işlem başlatılmış olacak.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Başka bir bilgi, ruhsatsız silahlarla ilgili Gazi Meclisimize, siz kıymetli milletvekillerimize de şükranız. Bununla ilgili, caydırıcılıkla ilgili süreleri bir yıl, üç yıldır; iki yıl, dört yıl ve seri yargılamadan da dışarıya çıkardık artık sadece silah değil kuru sıkı, gaz, ses tabancalarının dönüştürülmesi ve mermi atar hâle gelmesi de ve bir tabancanın kaç mekanizması varsa bunun hemen hemen tamamına yakınının da üzerinde bir veya birden fazlası olduğu zaman "Ne işi var ki senin üzerinde, gel bakalım buraya." deyip bunları cezaevine göndermekle ilgili savcılarımızın, mahkemelerimizin elini güçlendirdik, çok da iyi oldu çünkü kasten öldürmeyle ilgili 2019'dan bugüne kadar tüm yapmış olduğumuz analizde kasten yaralama, gasp, yağma bunların hepsine baktık, ateşli silahla işlenenleri ayırdık, ateşli silahla işlenenlere tek tek baktık, yüzde 75-85 bandında ruhsatsız silahtan doğduğunu tespit ettik. Dolayısıyla ruhsatsız silahla ilgili, bunun parçalarıyla ilgili, kuru sıkı veya diğerleriyle ilgili biri bunu taşımaya cesaret ediyorsa kendisine biz diyeceğiz ki: "Bir cezaevine gir bakalım." bundan başka bir caydırıcılığımız maalesef yok ama ben bunun başarılı olacağına inanıyorum.

Ben tekrar bu noktada oy veren bütün milletvekillerimizin her birine yürekten teşekkür ediyorum.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Tedbir kararıyla ilgili özet bir tablo sayın vekillerimiz. Burada on bir ay içerisinde koruyucu tedbir kararı verilen kişi sayısı 48 bin, önleyici tedbir kararı verilen 178 bin 300. Şimdi, bilindiği gibi, 6284'te tedbir kararlarının takibi ve kontrolüyle alakalı kolluk kuvvetlerinin yetkisi var. Bu anlamda buna çalıştığımızda, baktığımızda, ortalama üç ay olarak verilen tedbir kararları üzerinden hesapladığımızda, on aylık süre içerisinde hem koruyucu hem de önleyici tedbir kararları haftada en az 1 kez olmak üzere kontrolü sağlanıyor. Haftada bir kez olmak üzere bu mağdurların ikametinde ziyaret yakınlarıyla, komşularıyla -çünkü bazen kendisini anlatmak istemeyebiliyor- olaya vâkıf olan muhtarla... Ki mağdurların çoğu zaten bunu da istemiyor mahrem olduğunu değerlendirdiği için.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Sibel Hanım, koruyucu tedbir nedir? Önleyici tedbir nedir? Basit, bir cümleyle...

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Koruyucu tedbir, mağdura yönelik verilen tedbir kararları Sayın Bakanım; kolluk tarafından verilenler de sığınmaevine yerleşme -burada faile yönelik herhangi bir yaptırım yok- geçici koruma altına alınması şeklinde yani tekrar şiddete maruz kalmaması için kolluk tarafından alınan tedbirler. Önleyici tedbir kararları ise şiddet uygulayana yönelik verilen ve failin, şiddet uygulayanın yapmaması gereken, yasaklanan, özellikle mağdura yönelik herhangi bir harekette bulunmamasını sağlayan tedbirler.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Teşekkür ediyorum.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Burada hesaplama yaptığımızda, ortalama bu on ayın içerisinde yaklaşık 226 bin kişiye -sadece haftada bir kez olmak üzere bile hesapladığımızda- 2 milyon 700 bin ziyaret gerçekleştirildi ve bunun içerisinde mağdurla görüşme, muhtarla, komşuyla görüşme, bir şekilde irtibat kurma şeklinde yapılan tedbir kararlarının kontrolü var yani sadece on aylık süre içerisinde kolluk tarafından gerçekleştirilen ziyaret sayısı 2 milyon 700 bin. Yine, bir gün içerisinde -sadece bir ara azalarak baktığımızda- 5.122 şahsın koruyucu tedbir kararı, 22.094 şahsın da önleyici tedbir kararı mevcut ve bunlar da dediğim gibi rutin ve düzenli olarak takip ediliyor çünkü failin, kendisini tekrar rahatsız edip etmediği yönünde bilgi alabilmek, varsa da ihlal tutanaklarını düzenleyebilmek adına mağdurla görüşmek ve iletişim kurmak gerçekten önemli.

Kadın cinayetleriyle alakalı ilk başta dünya geneline baktığımızda, yeni yayınlanan, geçen hafta yayınlanan Uluslararası İstatistik Birimi ve Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisinin istatistiklerinden yararlanılarak hazırlanan dünya ortalamasına baktığımızda, 2021 yılında 100 bin kadındaki kadın cinayeti oranı 1,1; 2022'de 1,2; 2023 yılında da 1,27 olarak yayınlandı. Burada kıtalar olarak bakıldığında, 100 bin kadındaki kadın cinayeti oranları olarak en yüksek Afrika 2,9; Amerika 1,6; Okyanusya 1,5; Asya 0,8; Türkiye 0,7 ve Avrupa 0,6. Ülkeler açısından bakıldığında, Avrupa ortalaması bir önceki slaytta olduğu gibi 0,66; burada Türkiye, Norveç, Finlandiya ve Bulgaristan...

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Sibel Hanım, burada ben bir müsaade isteyeyim.

Arkadaşlar, sayın milletvekillerim; özetle şunu söylemek istiyoruz: Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi açık kaynaklarda var, biz de onların açık kaynaklarından alıyoruz bunu, Plan Bütçede de sizlere arz etmiştik. Mesele şu: Maalesef -tekrar maalesef- dünyada kadın cinayetlerinde bir artma eğilimi var. 100 bin kadın nüfusuna göre kadın cinayeti ortalama oranı 2022'de 1,1'den 1,2'ye, 2023'te de -yakın zamanda bu bilgiyi aldık- 1,27'ye ulaştı. Bunun Avrupa ortalaması olan 0,66 yine 100 bin kadın nüfusuna göre... Burada dikkat ederseniz dünyada en istenmeyen durumda olan Rusya, 3,2; bu arada bir Letonya var, 3,1; Amerika 3; İzlanda 2,8; dünyada en iyi olan 100 binde 0,2'yle Kanada, İngiltere, İrlanda; Avrupa ortalaması 0,66; biz 0,7'yiz ve bizimle beraber Norveç, Finlandiya, Bulgaristan var, durumumuz bu. Rakamları da veriyor muyuz?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Birazdan geçeceğim.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Evet, devam edelim.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Bu Türkiye'deki kadın cinayetleri verilerine geçmeden önce kısa bir bilgilendirme yapmak istiyorum Sayın Bakanım.

Kadın cinayetleri tasnifinde Dünya Sağlık Örgütü, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi gibi kuruluşların kadın cinayetleri tasnifindeki ilkeler zaten temel ilkeler. Bunun yanı sıra, kadın cinayeti olarak tasnif ettiğimiz şeylerde yakınlık durumu, failin saiki... Yani sırf cinsiyeti nedeniyle uyguladığı ölümcül şiddetle kadının ölümüne sebebiyet verilmesi durumunda bunlar tarafımızca "kadın cinayeti" olarak tasnif edilmekte.

Bunun dışında, çalışmamız da şu: Türkiye'de o gün olan ve maktulü kadın olan tüm cinayetler, kasten öldürmeler bizzat incelememizden geçiyor. Burada az önce belirttiğim kriterlerde yakınlık durumları, duygusal bağların olup olmaması, geçmişte

tedbirlerin olup olmaması, failin saiki, tanıkların ifadeleri, tamamı süzgeçten geçirilerek değerlendirme yapılıyor. Bunun yanı sıra, sadece kadını kasten öldürme değil maktulü kadın olan şüpheli ölümler, intiharlar, yüksekten düşme durumları, buluntu ceset, bu gibi durumlar da yine bizim takibimize takılıyor ve bu noktada faili bulunana kadar ya da olayın nedeni araştırılıncaya kadar, Adli Tıp Kurumu gelinceye kadar, raporu gelinceye kadar, otopsi raporu gelinceye ya da bilirkişi raporu, kamera kayıtları, cep telefonu kayıtları, tamamı olay aydınlatılıncaya kadar takip edilmekte. Şu an otuz sekiz tane kadın cinayetini bu şekilde ya da kadın cinayeti olma olasılığı olan vaka tarafımızca takip ediliyor. Adalet Bakanlığıyla, mahkemelerle görüşmelerimiz devam ediyor, burada gelen bütün raporlara göre, tekrar kadın cinayeti olup olmadığına göre bunların tasnifi sağlanıyor.

Burada 2014 yılından itibaren hayatını kaybeden, kadın cinayeti olarak ifade ettiğimiz olaylarda hayatını kaybeden kadınların sayısı. Genellikle bunu paylaştığımız zaman zikzak olması dikkat çekiyor. Bununla ilgili araştırma yaptık, tek yıllarda artması çift yıllar düşmesiyle alakalı yaklaşık bir on yıldır bu çizgiyi bozmadı. Bazı hocalarımızla görüştük, iktisat bilimindeki hocalarımızla bile görüştük, aşağı yol tepe noktalarının kanalı daralttığını aslında bunun da bir noktada aşağı eğilimi olduğunu söylediler ama bunu kadın cinayetleri noktasında etkisiyle alakalı yine tekrar araştırmalara devam edeceğiz ama elde ettiğimiz tek bilgi şu an için bu. Burada özellikle tüm kasten kadın öldürme olaylarını, maktulü kadın olan kasten öldürme olaylarını kadın cinayetleriyle karşılaştırmasını verdik yani maktulü kadın olan kasten öldürme olaylarının grafikte de görüleceği gibi yaklaşık yüzde 70-75'i kadın cinayeti olarak tasnif ediliyor. Yani şöyle ifade edebiliriz her 4 kadından 3'ü bir yakını tarafından, eşi, eski eşi, nişanlısı, sevgilisi veya aile bireyi tarafından yani kadın cinayeti olarak tasnif edilen yakınları tarafından uğradığı ölümcül şiddet neticesinde hayatını kaybediyor. Bu oran, erkekler için de çalıştık yüzde 6-7 civarında. Tüm kasten öldürülen erkek oranlarından yine aile bireyleri, eşi veya işte sevgilisi tarafından öldüren erkeklerin oranı ise yüzde 6-7; yüzde 10'u geçmiyor. Bu anlamda şu gösteriyor bize: Kadınlar öngöremiyor büyük bir olasılıkla yani çünkü "Eşim yapmaz. Babam yapmaz. Annem yapmaz. Sevgilim yapmaz." mantığıyla daha barışçıl yaklaşıyor belki de o yüzden gardını alamıyor ve ne yazık ki savunmasız olduğu bir anda belki de bu ölümcül şiddete maruz kalıyor.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Burada şunu da söyleyelim: Plan ve Bütçede sizinle de paylaştığımız kitapçıkta da vardı, 2014'ün ilk on bir ayında -ki orada on aydı, şimdi on bir ay olarak güncelledik bunu- 2023'ün ilk on bir ayına kıyaslandığı zaman kasten öldürme yüzde 11 düştü. Bakın, 2.362'den -ki bu tam yıl- bu 1982, on bir ay şimdi aralık ayındayız, bu böyle olmasına rağmen kadın cinayetiyle ilgili bir direnç var burada yani böyle görüyor maalesef ama şunu söylemek istiyorum: Grafiğin öncesine bakacak olursak, 2019 işte 2020-2021 dönemlerindeki rakamlardan kasten öldürme özellikle 2020 ve 2021'den önceye düşerse bu çok anlamlı olacak çünkü bizim Jandarma ve Emniyetimizin kasten öldürme, kasten yaralama yani kişilere karşı 10 katalog suçta -o zaman da sizlerle paylaşmıştım- geçen yılın ilk on ayıyla bu yılın ilk on ayını kıyasladığımız zaman 23 bin sayı net aşağı indi, bunun en önemlisi kasten öldürmeyle ilgili. Fakat kadın cinayetlerinin içerisinde yani kasten öldürülen kadınla 6284 kapsamında baktığımız zaman üçte 2, üçte 1'lik bir durum söz konusu yani yüzde 60-65 bandı maalesef kadın cinayeti özelliğinde olduğu kabul ettiğimiz -Komisyon tarafından- böyle bir olasılık 2014'ten beri ortalama devam ediyor.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - 2023 yılında hayatını kaybeden 309 kadının illere göre dağılımı. Tabii, bu nüfus açısından da baktığımızda belki doğru bir dağılım olmayacağı için bunu 100 bin kadın nüfusuna oranladığımızda 2023 yılı 309 kadın cinayetinin de en fazla Kilis, Karabük, Bayburt illerinde gerçekleştiğini görüyoruz nüfusa oranlandığında. En az olan kadın cinayetlerine baktığımızda yine kadın nüfusu içerisinde, 100 bin kadın nüfusu içerisinde Kayseri, Van, Erzurum son üç sırada. Buna da çalıştık 2023 yılında -yan tarafta gördüğünüz şey- kadın cinayeti olmayan 20 ilimiz var, son beş yılda hiç kadın cinayeti olmayan 3 ilimiz Ardahan, Gümüşhane, ve Tunceli. Bunları da yine 100 bin kadın nüfusuna oranladığımızda ilk bakışta 48'le belki İstanbul başı çekiyor gibi gözüküyor ama nüfusa oranlandığında il sıralamaları değişiyor.

Tedbir kararı varken hayatını kaybeden kadınların tüm kadın cinayetleri içerisindeki oranına baktığımızda yüzde 12-14; 2023 yılında bir düşüş var yüzde 8 civarında, içinde bulunduğumuz yıl içerisinde de yüzde 12. Bunu şöyle kıyaslamamızın daha doğru olduğunu düşündüğümüz için tedbir kararı, koruyucu tedbir kararı varken yani koruyucu tedbir kararı verilen kadınların içerisinde kaç ne yazık ki orada şiddet neticesinde hayatını kaybetti? Bu sefer oran yüzde 12 değil çünkü orada 299 kadından 37'sinin tedbir kararı var ama geri kalanların herhangi bir yardım talebinde bulunmuyor, çoğu da ansızın gerçekleşen olaylar neticesinde hayatını kaybediyor ama burada tedbir kararı olanlar açısından baktığımızda -ki sadece koruyucu değil, geçtiğimiz saatlerde ifade etmişim- önleyici tedbir kararlarının da takibini yapıyoruz -ki daha fazla verilen önleyici tedbir kararları- bu anlamda her 2 tedbir kararını topladığımızda koruyucu ve önleyici tedbir kararı verilen vakalardaki kadın sayılarının içerisinde oranı on binde 2'lere on binde 1'lere kadar düşüyor. Tabii ki de sınırlamak için, tüm bu çalışmalar aslında bunun için yapılıyor.

Diğer açıdan son bazı şeylerin, fail, maktul ve olay yeri, kullanılan suç aletiyle alakalı olarak da 2023-2024 yılında meydana gelen 299 kadın cinayetinde maktul ile failin yakınlığı açısından baktığımızda yarıya yakınının eşi tarafından uğradığı ölümcül şiddet neticesinde hayatını kaybettiğini görüyoruz. Yine, ailesi, nişanlısı, eski nişanlısı, tamamen belirli bir dönem beraber yaşadığı kan bağı bulunan, duygusal bağ bulunan kişiler tarafından uğradığı şiddet neticesinde hayatını kaybettiği görülüyor. En fazla kullanılan -olaylarda, suçlarda kullanılan, ölümcül şiddette kullanılan- yüzde 62'yle ateşli silahlar.

Olayın meydana geldiği yere baktığımızda daha üzücü bir tablo çıkıyor. Belki de kendini en güvenli hissettiği yer olacak, evde; ne yazık ki yüzde 65'i. Bu oran yıllara göre çok fazla değişmiyor, yüzde 60'ın altında ne yazık ki bir sene yok. Bu açıdan baktığımızda belki de hani en güvenli yerde başına gelmesi gardının ve savunmasının olmamasını da aslında bir açıdan açıklıyor. Yine, sokakta yaklaşık yüzde 20'si, iş yerinde uğradığı ölümcül şiddet neticesinde yüzde 4 oranında hayatını kaybediyor.

Orada ölümcül şiddetin nedenlerine baktığımızda... Tabii, bu fail açısından "saygı" diye değerlendirdiğimizde anlamlı gelişen, belki de kronik hale gelen tartışmalar neticesinde; yaklaşık yarısı, yüzde 48; kıskançlık yüzde 25'i, ayrılığı kabul etmeme özellikle bu sevgililer arasında ne yazık ki ya da nişanlılar arasında çok fazla gerçekleşiyor. Boşanma süreci; boşanma sürecinden ifade ettiğimiz şey şu: Kadının boşanma kararını alması ya da boşanma davası açması ya da boşanmayla alakalı bir talebinin olduğunu ifade etmiş olması, bu durumda fail tarafından bunun kabullenilememesi ve bu olayı gerçekleştirmesine neden olması ve yüzde 8 oranında da birlikteliği kabul etmemesi, töre ve ekonomik sorunlardan kaynaklanan nedenlerle gerçekleşiyor.

Son olarak, fail durumları ki burada da dikkat çekici bir tablo var. 2024 yılında ve diğer yıllarda da aslında çok oran değişmiyor, neredeyse her 4 kadın cinayetinden 1'inde fail -yüzde 25 oranında- kendi hayatına da son veriyor, intihar ediyor. Bu da caydırıcılık noktasında, çok daha farklı tedbirlerin alınması gerektiği noktasında da önemli bir istatistik diye sunmuş olduk.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Kadın cinayetlerinde failin dörtte 1'inin intihar ediyor olması çok şey... Bir önceki slayta girebilir miyiz? Bakın, tartışma, kıskançlık, ayrılığı kabul etmeme ve boşanma süreci yani bunun yüzde 90'ı huzur ve mutluluğu başaramayan, yakalayamayan çitlerden kaynaklandığı sonucu ortaya çıktı.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Komisyonumuz tarafından istenen farklı bilgi ve belgeler rapor olarak da iletilecektir.

Arz ediyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Teşekkür ediyorum.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Sunumu biz de alabilir miyiz Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Sunumu size vermesek "Bize şiddet uyguladı." diye şey yapabilirsiniz diye korkumuzdan veriyoruz.

Sunum tabii sizin.

Burada hiç oyalanmadan soru yoksa eğer şeye geçebiliriz, orada da sohbet ederiz.

Buyurun.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Soru değil, hem sunum isteyecektim hem de sunum sırasında kadın cinayetlerine ilişkin kitaplardan söz edildi, eğer en azından sonuncusundan edinebilirsek memnun oluruz.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - O zaman müsait ederseniz Emniyet Genel Müdürlüğümüz yarın ofislerimize, danışmanlara teslim etsin. Araştırma Komisyonumuzun her birine teslim edersiniz.

Hocam, buyurun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - KADES'le ilgili Sibel Hanım bilgi verirken Türkiye'yi kısa sürede ziyarete gelen turistlerin de bu uygulamayı kullanabileceğini belirtti.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Evet, 11 dilde hizmet veriyor çünkü.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Evet, o çok güzel.

Zaman zaman gazetelerde okuyoruz ve Türkiye'nin turizm gelirlerini düşürebilecek bir hadise oluyor yabancıların Türkiye'de cinayete kurban gitmeleri. Acaba turizm şirketleriyle bir iş birliği yaparak Türkiye'yi ziyaret edecek olan kadınlara bu ön bilgi -ama tabii onları ürkütecek şekilde değil, bunun sadece bir güvenlik sağlayıcı politika olduğunu ifade edecek tarzda- verilirse olumlu sonuçlar doğurur mu ve Türkiye'nin turizm gelirlerinin azalmasını önleyecek bir tedbir olur mu?

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Kıymet Hocam, daha önce İstanbul Valiliği tecrübemle ifade edeyim: İstanbul biliyorsunuz geçen yıl 17,5 milyondur, bu yıl muhtemelen bu rakamı geçecek, belki 18, 19 milyon olacak ama orada turistlerin karşılaştıkları asayiş olaylarıyla ilgili rakamları diğer dünyadaki metropol şehirlerle kıyasladığımız zaman inanılmaz en az olay olan -hırsızlık dâhil- Türkiye, İstanbul, Antalya; aynen bu şekilde. Ama bütün bunlara rağmen "Bizim KADES diye bir uygulamamız var, bu uygulamayı indirin." dememiz... Mehmet Ersoy Bakanımız damdan düşmüş bir turizmci, kendisine arz edelim. Böyle bir şey varken... Hassas bir şey bu.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Çok hassas.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Biz 50 milyonu geçiyoruz, 66 milyona doğru gidiyoruz şu anda. Burada eğer istatistik olarak hiç ifade edilmeyecek anlamda bile olsa bunu bizim yanlış bir algı oluşturmadan, öbür tarafı da en ufak bir şekilde şüpheye düşürmeden nasıl ifade edebiliriz söyleyelim. Ama size şunu söyleyeyim: Türkiye'de 4 milyon 174 bin kayıtlı düzenli yabancı var. Buradaki kadın nüfusuyla ilgili... Göç İdaresi Başkan Yardımcımız da burada, onların çok rahat bir şekilde kullandıklarını gördük. Özellikle 157 YİMER var, Yabancı Bilgilendirme Merkezi de var, düzenli olsun hatta kaçak giren birisi dâhi "157 imdat" diyorsa biz onu yakalıyoruz... Yakalıyoruz derken önce onun "imdat" çağrısına cevap veriyoruz ondan sonra o güvenlik riski giderildikten sonra da onu alıp geri gönderme merkezine "deport"la ilgili süreç yapılması için gönderiyoruz.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Bir sorum daha olacak, soru değil aslında, tespit. Bize vermiş olduğunuz brifing gerçekten çok faydalı oldu, Bakanlığınızın titiz bir çalışma yürüttüğünü görüyoruz, dün de aynısını Adalet Bakanlığı bünyesinde gördük. Fakat gerek Adalet Bakanlığı gerekse sizin sunuşunuzda ortaya çıkan bir husus var: Şiddet olayları vuku bulduktan sonraki olaylar daha ziyade. Oysa dünyada ve Türkiye'de şiddeti genel olarak teşvik eden, spesifik olarak da kadına yönelik şiddeti teşvik eden birçok faktör var. Dolayısıyla bunlar yani hükümetin diğer bakanlıklarının iş birliğiyle önleneyecek politikalara dönüştürülse daha sağlıklı sonuçlar alınabilir. Örneğin, aile kurmak çok önemli ama aile kurmadan önce bireylere belki il özel idareleri, belki belediyeler kapsamında yani yerel yönetim birimlerinde ailenin sağlıklı olarak varlığını sürdürebileceği birtakım danışmanlık hizmetleri verilse ve ailenin kurulmasını takiben de gene aynı hizmetler verilse bu yıkıcı sonuçların ortaya çıkması önlenebilir diye düşünüyorum. Bu türlü çalışmaların yapılması gerektiği kanaatindeyim.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Değerli Hocam, evlilikle ilgili, -aslında o daha uzun bir konu ama- sadece şunu söyleyeyim: Görücü usulü ve tanışarak, bilerek evlenmeyle ilgili olan orana baktığımız zaman ikinci oran birinci orana katbekat geçti gitti. Dolayısıyla gençler şu anda her şehirde, her aile düzeyinde birbirlerini severek, birbirleriyle bu şekilde büyük bir gelecek gördükleri inancıyla yuva kurmayla ilgili büyüklerine, aileye bunu açıp ve bu noktadaki evlilik oranının çok yüksek olduğunu biliyorum ama boşanmaların da son on yılda trendine bakarsanız böyle hiç mütevazı olmayacak şekilde hep yukarıya doğru gider.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Çok arttı.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Şimdi, biz bir araya gelip o güzel hem şahitliğini yaptığımız, onur duyduğumuz evlilik akitlerini imzalarken söylenenler değil de gerçek sınavımız -bizim inanç, medeniyet değerlerimizde de öyle- boşanmayı sağlıklı öğretmemiz lazım. En büyük felaket burada başlıyor, burada devreye giriyor. Dolayısıyla, burada yani evlilik danışmanlığıyla ilgili bu noktada yerel yönetimlerin her birinde, her siyasi partide çok büyük bir gayret olduğunu da görüyoruz biz. Yeterli mi? Demek ki yeterli değil ki yani bu sonuçlar, bu rakamlar, bu görmek istemediğimiz istatistikler ortaya çıkıyor. Daha çok

çaba göstermemiz lazım yani herkesin ömründeki o en müstesna imzayı attığı zaman “Bundan daha büyük bir mutluluk yoktur.” dediği, ebeveynleriyle beraber, şahitleriyle beraber bu mutluluğun bir kabusa, isminin bile değiştirilip de “tebdilimekân” bağışlayın ben ama özür dileyerek söylüyorum bunu, bu noktaya bile geliyor olmasına biz yasal bir zemin, ihtiyaç görmüşüz ki bunu bile getirmişiz ve 1.100 kadın -az da değil- çalıştığı yerden gitmiş, oğlu başka bir yere işe girmiş hatta çok azı da olsa bunların farkına varıldığı zaman tekrar başka bir değişim yapmış o travmayı düşünsenize. Bunları yapıyoruz ama her ebeveyn çocuklarının mürüvvetini görmek ister ama mürüvvetlerinin sonunda böyle bir felaket, böyle bir kabus olmasını da istemez. Hangi aile istesin ki? Ama böyle bir trend varsa bizim önleyicilikle ilgili başka bir şey yani öyle bir eğitim süreci, öyle bir toplumda bilinçlenmeyle ilgili bir seferberlik yapmamız lazım ki severken de ayrılırken de hiç kimseden öğüt ve nasihat dinlemeden bunu başarabilmeleri lazım, başarabilmesi lazım. “Ya benimsin, ya toprağın.” demenin -biraz da latife yapacağım ama- yani eskiden Türk filmlerindeki seven erkekle kendine değer veren kadın arasındaki öğretici de hep şiddetin çok rahat bir şekilde sahnelendiği enstantaneler gözümüzün önüne geliyor.

Cumhurbaşkanımız 25 Kasım'da, kadına yönelik şiddetin önlenmesiyle ilgili o günde Aile Bakanlığımızın ev sahipliğinde, milletin evinde, Külliyyede bir çağrıda bulundu. “Ey sinema ve dizi yapımcıları!” dedi, şimdi bağışlayın beni ama yani bu sabahki kadın programları, bazı diziler... Ve öyle bir şey var ki toplumdaki en zengin veya en eğitilmiş olanların aile yapılarını gösteren dizide de, en muhafazakâr olan dizide de sanki böyle bir yöntemin bu duruma geldiği zaman “Evet, bu uygulanabilir.”miş gibi bir intiba oluşturuluyor. Hani nerede kaldı iyiliği terbiye etmek; yanlış, kötülüğü nehyetmek nerede kaldı? Burada bir çağrı vardı ülke Cumhurbaşkanı tarafından, Reiscumhurumuz tarafından. Yani bunları yapmayın yani bunları yapmamalısınız.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Haberlerin sunuluş tarzında da buna dikkat etmek gerekiyor.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - “Şüyu vukuundan beter” sözüne ne oldu? Ben zaman zaman, dayanamadığım zaman arkadaşlarımıza söylüyorum yani eskiden toplum psikolojisi açısından, sosyoloji açısından bir yerde, bir aile içerisinde hiç dile getirilmemesi gereken gayriahlaki bir mesele olmuş; bunu bilmesi gerekenler bilmiş ve toplum adına adaletin tesisine ilgili mağdur veya işte, faille o denge, o ceza yapılmış. Bunu bangır bangır anlatmanın, daha fazla görüntüleme, daha fazla “like” alma adına bunu yaymanın ne anlamı var? “Efendim, bu özgürlük.” diyor yani bu özgürlük ama hiç kimsenin aklına gelmeyen bir kötülüğü niye on beş yaşındaki bir dimağa buna “Evet, bak, böyle bir şey var...” Gerek var mı? Şimdi, bu noktada da işte, tekrar başa dönüyoruz, hepimizin ailesi var, hepimizin çocuğu çocuğu var, onların bir geleceği var ve biz şu anda en sorumlu olarak hem icrada hem yasamada bulunan arkadaşlarımız, burada da biz bir ülke yönetiminde bir kader birlikteliği yapıyoruz. Evet, daha iyi hizmet noktasında da siyasi rekabet yapıyoruz; olması gereken, işin doğasında da bu var ama yani aile yapısıyla ilgili, boşanmayla ilgili veya varsa bunun sağlıklı yönetilmesiyle ilgili bir komplikasyon, mahkemeye düşmemeye ilgili, ya bu noktalarda bizim birbirimizle daha fazla güç birliği yapmamız gerekir diye düşünüyorum. Ben bugünkü bu Araştırma Komisyonumuzun da buna hizmet edeceğini, bir fırsat tanıyacağını görüyorum ve inanıyorum.

Ben tekrar gelebildiğiniz için teşekkür ediyorum.

İnşallah, arkadaşlarımızla beraber buna faydalı olabilmişizdir diyorum.

Yan tarafta da kimlik değiştirme sürecinden önceki bölümdeki kelepçeyle de ilgili mekanizmayı size tanıtmak isteriz.

Buyurun Sayın Vekilim.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Evet, ben de teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Sibel Hanım'a da teşekkürler sunum için.

Ben bir şeyi... Sunumda vardı yani “Normal cinayetlerde ciddi oranda artış söz konusu ama kadın cinayetlerinde bir direnç var.” dediniz.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Hayır, normal cinayet... “Plan ve Bütçede de dağıttık, bugün bir ay ileriye götürerek kasım ayını da ekleyerek huzurlarınıza geldik.” dedim. Yüzde 11 net kasten öldürme, katalog, kişilere karşı işlenen suçlar, yüzde 11 olay sayısında düşme var.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Evet, evet tam da bunu söylüyorum. Ama kadın cinayetlerinde yani “Kasten kadınların öldürülmesiyle ilgili bir direnç söz konusu.” dediniz de şunu söylemek istiyorum: Yani tabii ki bu çok ciddi bir sorun ve sadece sizin Bakanlığınızla ilgili bir konu da değil yani belirttiğiniz gibi, diğer Bakanlıkları da ilgilendiriyor ve az önce Sibel Hoca'nın da belirttiği gibi, eğitim meselesi çok önemli yani bu sadece tek başına bir asayiş sorunu değil yani aynı zamanda bir zihniyet değişimi olarak gördük.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Doğru.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Ama işte eşitlik meselesi yani kadın-erkek eşitliği meselesi yani sizler tarafından da diğer Bakanlıklar tarafından da çok güçlü bir şekilde ifade edilmiyor. Yani özellikle kadının tanımlandığı alan hep aile ve evlilik. Yani kadın, sadece tek başına kadın kimliği üzerinden ifade edilmediği için ne yazık ki şiddet görülüyor. Dolayısıyla evliliğin içerisinde kadını ne yazık ki sahibi gibi görüyor erkek. Dolayısıyla kadınlar boşanmak istedikleri için öldürülüyorlar. Bir bu benim açımdan çok önemli bir sonuçtu.

Bir de biliyorsunuz kadın örgütleri size çok kızdılar geçen haftaki Plan ve Bütçede “Kadınlar kapıyı açıyor.” dediğiniz için.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - - Değil, bakın, kadınlar orada yani o kızan... Düzeltiyorum, onlar şimdi bize şiddet uygulamayı düşündüler. Bakın, şurada size tek tek dağıttım, dedim. Dedim ki: Koruma ve önleyici tedbir kararları verildiği zaman arkadaşlarımıza yani kadınlara biz şu 11 madde, aynen Mecliste bunu gösterdim. O günü şu an gibi hatırlıyorum, dedim ki: Bakın, bunu gösteriyoruz, imzalattırıyoruz ama taahhüname falan değil. Ona diyoruz ki: “Aman, aman, bak, eğer bu adam bir şekilde buraya gelir, kapıya dayanırsa şunu yapacağız, size telefon açarsa bunu yapacağız. Bildiği telefonu engelledin, başka bir telefon numarası, bilinmeyen numara...” Bakın, şu 11 maddeyi lütfen okuyun.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Yok, okuyacağım, aldım Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Bizim şu anda bugün itibarıyla 22 binin üzerinde önleyici karar, 5.174 aktif olarak bugün koruduğumuz kadın var. Bunların her birine diyoruz ki: “Aman buna dikkat edin.” anlatabildim mi dediğimi?

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Sayın Bakan, anlıyorum ben sizi ve buna dair bir şey söylemek istiyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Ve biz şunu söylüyoruz: Bütün bu çabaya rağmen, bu samimi gayrete rağmen, onları suçlamıyoruz ama buradaki her bir madde keşkelerden, tecrübelerden ortaya gelmiş maddeler, Sibel Hanımefendi de onu söyledi. Dolayısıyla burada koruma ve önleyici tedbirin yüzde 100 başarıya ulaşması için, korunanın da bizimle birlikte, bir takım ruhuyla çalışması lazım geldiğinin de altını çizelim.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Tam da burada bir şey söylemek istiyorum Sayın Bakanım. Koordinasyon derken tam da bundan bahsetmek istiyorum.

Şimdi, şöyle: Şiddet çok döngüsel bir şey, şiddete maruz kalan kadınlar, fiziksel şiddete maruz kaldıklarında aynı zamanda psikolojik şiddet... Yani her şiddet yeni bir şiddet üretiyor, biliyorsunuzdur, yani Sibel Hanım muhtemelen... Dolayısıyla çok döngüsel bir şey ve o şiddet döngüsünün dışına çıkabilmek için kadınlar çok büyük bir mücadele vermek zorunda. Bunun için sosyal destek almak zorunda, bunun için çevreden destek almak zorunda, ekonomik destek almak zorunda, eğitim, yani ulaşabileceği mekanizmaları bilmek zorunda. Bunların hepsi ne yazık ki koordinasyon içerisinde yürütülüyor. Ya, evet, orada kolluk belki gittiğinde ona buradaki maddeleri esas alarak birtakım destekler sunuyor ama dediğim gibi, yani sadece sizin Bakanlığınıza bağlı birimlerin değil, eş güdümlü ve koordine içerisinde yürütülmesi gereken bir şey var. Bu nedenle de kadınlar o korku, psikolojik etki altında kapıyı açmak zorunda kalabiliyorlar, şiddetin daha artacağını düşünerek korkabiliyorlar gibi pek çok şey sayabilirim.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Sayın Vekilim, orada evlatlar var, tabii ki görmeye gelmiştir, bir hanım milletvekilinin söylediği sözü de hatırlıyorum ben. Oysa, yani artık iş o noktaya geldiği zaman biz onlara diyoruz ki: "Hiçbir şekilde ama hiçbir şekilde kapıyı açmamam lazım." Biz onu önleyici tedbir aldık ama buna rağmen onu aşip gelip de eğer size işte bir çiçek getirdi, şunu yaptı, bunu yaptı, orada bir örnek olay vardı, burada da anlattık değil mi biz?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Doğrudur Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Bakın, Sibel Hanım bir anlatın onu, o kadar acı bir dram var, bakın, bir anlatın.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Doğrudur Sayın Bakanım, yani bu bahsedilen şey aslında mağduru suçlamak ya da şey değil, iş birliği yapması yönünde teşvik etmek.

Şimdi, geçen senelerde yaşanan şöyle bir olay var Sayın Vekilim.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Bu arada sizi anladığımı söylemek isterim.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Alınan tedbirlere rağmen mağdurun iş birliği yapmaması neticesinde hayatına mal olmuş bir olay ki bunun gibi çok fazla ne yazık ki örnek olayımız var.

Üniversite öğrencisi bir kızımız daha önce yaşadığı şehirde bir erkek arkadaşı var. Üniversite okumak için farklı bir ile gidiyor, aradan bir sene geçiyor, tartışmalar oluyor vesaire çocuk kalkıp o ilden kızımızın okuduğu ile geliyor. Yani apardın önünde fiziksel bir şey yok, şiddet yok, sadece kıskançlık nedeniyle telefonunu alıp yere vuruyor; sözlü bir münakaşa var. Başkaları ihbarda bulunuyor, kadın bile yani oradaki kız çocuğumuz ihbarda bulunmuyor, üniversite öğrencisi, başkaları ihbarda bulunuyor ve ekibimiz gidiyor. Kız büro amirimize şikâyetçi dahi olmak istemiyor ama resen bu noktada, koruyucu ve önleyici tedbir almaya yetkimiz var, o büroda çalışan arkadaşlar bunu alıyor. Çocuğu otobüse bindiriyorlar, diyorlar ki otobüs şoförüne: "Gideceği yere kadar gözün üzerinde olsun. Yani herhangi bir şey olursa -kendi telefonlarını veriyorlar şoföre- bizi arayacaksın." Kızın evinde ne olur ne olmaz diye gece yarısına kadar bir ekip bekliyor fakat ne yazık ki şahıs, otobüse binen bu şahıs şoför değişikliğinden faydalanarak iniyor, geri geliyor ve ne yazık ki bu kızımız -kapıda hiçbir zorlama yok- eve alıyor sabaha karşı, beraber kahvaltı da yatıyorlar. Sabah yine bir tartışma gerçekleşiyor yine bu kıskanç mevzusundan dolayı. Yani burada özellikle bir baba nasihatı şeklinde tavsiyede bulunuyor arkadaşımız "Bak, bir şey olursa buradan ara." diyor, kendi şahsi numaralarını da veriyorlar fakat kız ne yazık ki aramıyor, kahvaltı yapıyorlar, o tartışma sonrasında elektrik süpürgesinin kablusuyla kızımızı boğarak öldürüyor.

Bir olay daha var -burada kadın hayatını kaybetmedi- şu an aklıma geldi. Eşinin psikolojik rahatsızlığı var, bundan dolayı başvuruda bulunmuş kadın ve biz tedbir kararı vermişiz. Konya ilimizde gerçekleşti, haberlerde çıkmıştı. Rahatsızlığından dolayı kadın diyor ki: "Tedavi olalım." Alıp eşini hastaneye götürüyor -ki tedbir kararı var- hastaneye gidiyorlar, psikolojik rahatsızlığından dolayı doktor hastanede ilaç yazıyor. "Ama sürekli tedavi olmazsan seni boşarım." diyor kadın. Beraber eczaneye geliyorlar ilaç almaya, eczanenin kamera görüntüsüne yansıdı bu, kadını bıçakladı orada. Yani kadın tamamen tedavi ettirmek, evliliği kurtarmak istiyor belki de eşinin tedavi olmasını istiyor, tamamen iyi niyetle yaklaşıyor ama... Kadın hayatta, Allah'a şükür orada ölmedi ama öle de bilirdi çünkü gerçekten ciddi bir yaralanma oldu. Bunlar kastediliyor aslında bakıldığında. Dediğim gibi, mağdur bazen öngörülemez ya da istemiyor yani eşinden gelmeyeceğini düşünüyor. Şu an belki de hepimiz ölebiliriz yani yakınlarımız tarafından bir ölümcül şiddete uğrayacağımızı düşünen belki çok azınlıktadır ama onlar da böyle gardını alamadıkları için, tamamen iyi niyetle ailesini kurtarmak, çocuklarını kurtarmak veya tekrar barışırım umuduyla, ne yazık ki böyle bir olayın içine giriyor. Ama o süreçte psikolojik destek alsın, hukuki destek alsın, görüşecekse bile, çocuklarla ilgili görüşecekse bile diyoruz ki: "Çocuk teslim merkezleri var, lütfen oraya git, orada görüş. Eğer zorunlu bir şekilde görüşme varsa telefonla ya da kolluk çağır onun nezaretinde yap bunu yani çok şartsa." Ki şart olacak herhangi bir şey de yok. Bunu bekliyoruz açıkçası, suçlamak gerçekten değil, iş birliği yapsın, herhangi bir sıkıntı yaşamamasın istiyoruz; tamamen uğraşımız, emeğimiz bu yönde.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Çok teşekkürler.

Hızla sorularımı sorayım.

Kadınlar hâlâ şikâyet mekanizmalarını bilmiyorlar, o nedenle KADES çok önemli bir uygulama. Bunun daha yaygın kullanılması gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Bakan, az önce "Birtakım veriler bizim için gerekli değil, biz sadece acil desteğe ulaşmaya çalışıyoruz." dediniz ya ama veriler şiddetle mücadele açısından bizim için gerekli yani şiddetin türü, hangi koşullarda ortaya çıktığı gibi bilgiler

mücadele ederken bize gerekli, o nedenle bizlerle, kamuoyuyla, bütün toplumla, yine eş güdümlü bir şekilde diğer Bakanlıklarla bilgi paylaşmanız gerekiyor.

Bir de şüpheli kadın ölümlerini sormak istiyorum. Mesela, ben şeyi biliyorum, intihar görünümlü bütün kadın ölümleri çok hızlı bir şekilde "intihar" diye kapatılıyor. Bununla ilgili, takip ettiğim dosyalar var ve çoğu sonucunda eş tarafından asiya asılmış ya da yüksekte atılmış kadınlar oluyorlar yani böyle dosyalar var, siz de biliyorsunuz.

Bir diğer mesele, bunlar daha titizlikle incelenebilir mi? Kaybedilen, kaybolan kadınlar var, ne yazık ki bu dosyaların da soruşturmaları titizlikle, etkin yürütülüyor. Öncelikle fail, ailedeki eş, baba gibi hayatlarındaki erkekler sorgulanmıyor, mesela, bu benim açımdan çok önemli bir şey. Bu konuda da bir çalışmanız var mı?

Sayın Bakanım, teşekkürler.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Şimdi, şunu söyleyeyim, kişilere karşı suçların aydınlatma oranı yılın ilk on ayında geçen yıla göre yüzde 1,7 artışla 97,8 oldu yani bunun anlamı şu: 100 olayın 98'ini aydınlatmışız ama bu yeterli değil, biz yüzde yüz olmasını istiyoruz. Ben huzur toplantılarında kasten öldürmeyle ilgili olan bölümü açıyorum, Jandarmamızı, Emniyetimizi 100, 100, 100 olan yerleri gördüğüm zaman tebrik ediyorum. 99,9 olanda "Dur! Oradaki o 0,1 sapma nereden oldu?" diyorum. "Efendim, bir faili firarım var." diyor. "Ne yaptın onunla ilgili." diyorum. "Efendim, faili firar." yedi yıl önceki olayı anlatıyor "Biz bunu aydınlatmakla ilgili ekibi değiştirdik; ikinci ekip, üçüncü ekip hatta Jandarmamızın, Emniyetimizin burada özel olarak kurmuş olduğu ekipler var ve onun yurt dışına çıktığını öğrendiğimiz zaman kırmızı bülten çıkarıyoruz. Kırmızı bülten çıkardıktan sonra geri getirdiklerimiz var." Yani şöyle bir şey yapıyoruz, biz 1/1/2003'e kadar bir barem belirledik, 1/1/2003, açık söylüyorum size ya, onar yıllar hâlinde faili firarları, faili meçhulleri, bunları tamamen ortadan kaldırmaya yönelik çok az sayı... Aslında bir gün öyle bir sunum da yapabiliriz size. Onu giderenlere ödül veriyoruz illerde "Ben on yılda benim faili firar, faili meşrum yok." diyor. "O zaman öbür taraftan kaç tane var 1/1/2023'ten?" 3 tane, oraya dön. Hep bu şekilde çalışıyoruz ve şunu söylüyoruz şimdi: Son yirmi üç-yirmi beş yıl içerisinde faili firar varsa, kaç yıldan beri? Diyor ki: "On yıldan beri." "Nerede şu anda, ülkede mi dışarıda mı? diyoruz. Net cevap verdi mi, ikinci soru şu: "Kırmızı bülten çıkardın mı?" Arkadaşlar, ben analitik çalışıyorum, hedef, bu şekilde çalışıyoruz ve şu anda bakın, kişi ve malvarlığına karşı işlenen olay sayısını, 2'sinin toplamını bir önceki on aydan 97 bin aşağıya düşürdük. Hırsızlık türlerini yüzde 48 aşağıya düşürdük, önünüzde paylaşmış olduğum sunumda var; net paylaşıyoruz biz bunları. Hem günlük paylaşımlarımızda bunları aksettiriyorum ben, sosyal medyadan hem de Meclisimizden... Yani Genel Kurula da ayın 14'ünde geleceğiz. Bunu esirgeyemeyiz yani bunu söylemek zorundayım ben. Bu, bizim için de aynı zamanda daha hedefli çalışmayı da coşkuyu da artıran bir sebep olarak görüyorum. Ben şunu söyleyeyim: İçişleri Bakanlığı olarak biz bu işi önlemekle ilgili bir kısımdayız ama Aile Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Diyanet İşleri Teşkilatı, her Bakanlık, sivil toplum kuruluşları, kanaat önderleri, Sağlık Bakanlığı, tüm Bakanlıklar, keşke hepimizin çalışmasıyla bu önlenmiş olabilse ama eğitim nerede başlıyor? Toplumun çekirdeği ailede; ailede, ailede, ailede, her şey orada başlıyor. Eğer bugün bir kumara veya herhangi bir kötülük türüne - kendi şahsından örnek veriyorum- elimizi bile uzatmayla ilgili aklımıza ve fikrimize böyle bir şey gelmiyor ise bu ilk etapta annemin bana vermiş olduğu, ondan sonra babamın bana vermiş olduğu, o bulunduğumuz sosyal çevrenin bize vermiş olduğuyla ben okula gittim. Hepimiz, hatırlayın, hangi coğrafyadan, hangi şehirden geldiysek, bu. Evliliğe hazırlanmayla ilgili, evlilik öncesiyle ilgili, kadına değer vermekle ilgili, evlat yetiştirmekle ilgili, arkadaşlar, bununla ilgili... "Küresel dünya" diyoruz; dünya çok büyük bir köy oldu, bilgi elimizin, avucumuzun altında, bununla ilgili binlerce cümle kurabiliriz ama bunun çıktılarını bakıyoruz, kaybeden aile olmuş, en çok aileye saldırı olmuş. "Cinsiyetsizlik" diye bir kavram, cinsiyete saldırı olmuş; bildiğiniz tüm değerlere saldırının ucu bucağı yok ve böyle bir ortamda biz aileyi korumak, kadını korumak, genç kızlarımızı korumak, erkekleri korumak; uyuşturucudan koru, sosyal medyanın fitnesinden koru, her şeyden korumakla ilgili keşke 623 bin İçişleri Bakanlığı ailesindeki kolluk ve bizim arkadaşlarımız tek başına yeterli olsa. Duyduğumuz ve işittiğimiz zaman evimize gidemeyeceğimiz üzüntüler yaşıyoruz biz bazen. Niye böyle çok büyük bir vebali olan bir iş yapıyoruz diye hayıflandığımız da oluyor ama iyi olan, önlediğimiz veya yakalayıp adalete teslim ettiğimiz bir meselede tekrar önceki o heyecanımızı, azmimizi, kararlılığımızı kazanıyoruz. Dolayısıyla, burada 85 milyonun topyekün, seferberlik noktasında çalıştığı zaman; evet, uyuşturucuyla da ilgili, evet, sapkın akımlarla da ilgili, evet, aileyle ilgili, evet, kadını korumakla ilgili herkes üzerinde düşeni yaparsa biz de... Niye, İngiltere'nin bizden ne fark var da 0,2 olmuş? Biz 0,0 olalım. Bunu yapabilir miyiz? Yapabiliriz tabii, yapmamız da lazım. Bu noktada, Araştırma Komisyonumuzun seferberlik ruhu kazanılmasıyla ilgili tüm söylemlerine açığız, o konuyla ilgili hangi cümleyi yazıyorsanız, söylüyorsanız başım gözüm üstüne; ihtiyacımız var çünkü biz hep onu söylüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Selcan Hanımefendi, buyurun Sayın Vekilim.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Teşekkürler sunum için.

Çok kısa soracağım Sayın Bakanım.

Bir, bu "Beyaz Ev"le ilgili, 58 şiddet failinden 57'sinin eğitimlerini tamamladıktan sonra mükerrer şiddet kaydı oluşmadığını söylediniz. Burada bir süre alabilir miyiz yani ne kadar sürede; altı ayda mı, bir yılda mı, iki yılda mı yani o eylemi tekrarlamama için baz alınan bir süre var mı? Yani ne kadar ümitvar olabiliriz tekrarlanmayacağına da dair? Ne kadar süre içinde tekrarlanmadı?

Bir de bu farkındalık çalışmalarından bahsederken 32 bin küsur erkeğe farkındalık çalışması uyguladığınızı söylediniz. Bu çalışmayı uyguladığınız, buna maruz kalan erkekler arasında sonraki süreçte bir kadına yönelik suça karışan oldu mu? Bununla ilgili bir araştırma yaptınız mı?

Son olarak, bunu ben bütün alanlar için düşünüyorum, bir itham olarak söylemiyorum, onu öncelikle söyleyeyim: Şimdi, dün Sayın Adalet Bakanı sunumunda failerin tipolojisini anlatırken özellikle bu ekonomik sıkıntı üzerinde çok durdu. Şimdi, biz biliyoruz ki Emniyet teşkilatı mensupları da çok parlak hayat koşullarında değiller, stresli, yıpratıcı bir iş yapıyorlar. Dolayısıyla siz, kendi teşkilatınız için de aile içi şiddete dönük bir araştırma, bir psikolojik destek çalışması yürütüyor musunuz? Dediğim gibi bu bir itham değil yani siyasetin her alanının bunu yapması gerektiğini düşünüyorum ben kendi içinde. Sizin böyle bir çalışmanız var mı?

İÇİŞLERİ BAKANİ ALİ YERLİKAYA - Evet, Sibel Hanım.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Bir yıllık süre içerisinde takip edildiğini biliyorum. Bu erkeklere yönelik yapılan bilgilendirme çalışmasında bunların kimlik bilgilerinin kayıtları tutulmuyor. Sadece yoğun olarak bulundukları yerde, fabrikada, kahvehanelerde ya da bulunabilecekleri herhangi bir etkinlikle giderek bu oluşturulan ekipler tarafından broşürler, kitapçıklar verilerek bilgilendirme yapılıyor. O yüzden de bu bilgilendirme kimlere yapıldı, vesaire şeklinde değil, günlük olarak sayı geliyor.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Rastlantı olarak.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Evet.

Bunlar, sadece toplum içerisinde farkındalık oluşturmak amacıyla orada yayınlanan broşürler, afişler, herkesin ulaşabileceği kamu kurumlarında, hastanelerde, üniversitelerde asılıyor, broşürler de aynı şekilde bilgilendirme amacıyla yapılan şeyler. O yüzden de bu eğitime katılan kişilerin kimlik bilgileri, vesaire, buna yönelik bir kayıt yok. Dolayısıyla daha sonradan bir şiddet olayına karışıp karışmadığına ilişkin de bir araştırma yok. Bu eğitimler farklılık çalışması kapsamında yapılan bilgilendirmeler.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Kılıç, buyurun.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Teşekkür ediyorum.

Ben de sunum için Sibel Hanıma da çok teşekkür ederim. Bir kadından sunum duymak ayrıca bizi mutlu etti.

Sayın Bakanım, siz göreve geldiğiniz ilk günden beri uyuşturucuyla ciddi anlamda mücadele ediyorsunuz. Biliyoruz ki bu kadına şiddet vakalarında da uyuşturucu da etmenlerden biri. Buna ilişkin özel bir çalışmanız var mı, kadına şiddet vakalarıyla uyuşturucunun bağlantısına ilişkin özel bir çalışma yapıyor musunuz? Birinci sorum bu.

İkinci: Bu yıl ilk on bir ayda kadın kadınlarla birlikte 40 çocuk da katledilmiş. Ayrıca, bu katledilen ya da kadınların yanında şiddet gören çocuklara ilişkin ayrı bir çalışmanız var mı?

Diğer bir sorum personelinize ilişkin. Tabii, kadınlar sadece fiziksel şiddet görmüyorlar, psikolojik şiddet görüyorlar, cinsel şiddet görüyorlar; bunu anlatmak için de karşılarında bir kadın görmek istiyorlar doğal olarak. Sizin il, ilçe emniyet müdürlüklerinizde ya da personelin genelinde kadın arkadaşlarımızın oranı ne kadar? Onu da merak ediyorum.

Son sorum da; şimdi dönemde hepimiz yaşıyoruz. Benim de ergenlik yaşında bir oğlum var. Gençlerde şiddete eğilim çok yüksek oranda. Özellikle bu illegal hayata, suç çetelerine özenme. Tabii bunda medyanın da etkisi var; dizilerin, filmlerin, işte aslında bize kahraman diye dayatılan suçluların hepsinin bir etkisi var muhakkak. Bu gençlerdeki şiddet eğiliminin bu yüksekliği ya da sahada, çalışma alanlarınızda buna ilişkin özel bir çalışma yapıyor musunuz?

Bir tavsiyem olabilir. Bu kamu spotları yayınlanıyor Sayın Bakan, birçok konuda ama insanların kamu spotuna bakmaktansa izledikleri dizilerin, filmlerin içinde belki bu KADES uygulamasını görseler ya da belki bir zorunluluk olarak dizinin bir bölümünde en azından, filmin ilk yarım saatinde gibi yani bu çeşitlendirilebilir. Bu kamu spotu bu kadar ilgi çekici olur izlenen diziler ya da programların arasına belki yaydırılarak yapılabilse. Bu da bir tavsiye.

Çok teşekkür ediyorum sunum için de bizi ağırladığınız için de.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Evet, teşekkür ediyorum.

Bu teşkilatımızdan bugün Çankırı İl Jandarma Komutanı bir hanımefendi, kadın. Biz atadık, Sayın Cumhurbaşkanımız atadı. Sinop İl Emniyet Müdürümüz de yine aynı şekilde kadın. Burada onlarla hem tebrik edip hem sevinçlerini paylaşıırken onlara bir nasihatimiz, öğüdümüz, talimatımız oldu. Dedim ki "Ayağınızı sürüyerek gidin buradan. Sizin başarınız, sayınızın artması size bağlı." Dolayısıyla şu anda Sinop'ta şehir hayatında huzur ve güvenlik, Çankırı'da kırsal kesimde huzur ve asayişten sorumlu bizim hem Albayımız hem de Emniyet Müdürlerimiz var, inşallah sayıları da artacak. Yüzde 10 şimdilik bizim sayımız Emniyette, Jandarmada daha az ama bizim bu noktada okullarımızda, her iki akademimizde de sayıyı artırmaya yönelik bir çabamız var. Son dönemde, İstanbul'a ilk göreve geldiğimiz zaman İstanbul'a 6.996 polis verdik geçen yıl, bu yıl da 2.500 civarında verdik. İstanbul'da trafikte görünür olmayla ilgili hem önleyici hem de trafik denetimlerindeki sayılarımızı en az 3 kat gündüz ve gece artırdık ve orada kadın polislerin de trafik denetimlerini nasıl cevval yaptığını herkes görüyor, biliyor. Biz bu sayıyı artıracğız, bununla ilgili bir şeyimiz yok.

Sibel Hanım şeyi verdi, kendi personelimize eğitimle ilgili, neler verdiğimizle ilgili yani önleyici tedbirleri koruma hizmetleriyle ilgili verirken bu hizmetler aynı zamanda bizim nefsimizle de ilgili. Yani böyle bir müşkül var, toplumda böyle bir gerçek var, maalesef böyle bir eğilim var "Bu kadar insanın okur yazarlığının arttığı bir ortamda, imkânların, nimetlerin arttığı bir ortamda toplumun hemen hemen her kesiminde böyle bir şiddetle niye karşılaşılıyor?" sorusunu evet biz de kendimize burada hep soruyoruz. Burada bence son cümle olsun müsaadenizle, birbirimize işaret parmağımızla konuşma zamanı değil, burada çuvaldızı kendimize baktırdık biz bu meselenin hiçbir şekilde yaşanmaması adına ne yapmalıyız veya yapanlara nasıl yardım edebiliriz söylememiz lazım. Hep birbirimize nasihat ediyoruz -özür dileyerek söylüyorum- "Şöyle olmalı, böyle olmalı." Kesinlikle öyle olmalı ama bir karınca misali burada bizim de dahlimiz şu şekilde olmalı çizgisini mutlaka hep beraber çizmemiz gerekiyor.

Son kelimim şu...

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Sayın Bakanım son cümleleriniz olmasın, bir şey soracağım.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - "İçki tüm kötülüklerin anasıdır." sadece Yeşilayın kapısında yazmıyor. Gel gör ki bağımlılıkla ilgili, uyuşturucu ve türleriyle ilgili biz bu Kabine döneminde, benim dönemimde 51 bini aştık biz. Bugün buraya gelmeden Emniyet Genel Müdürümüzle beraber, Narkotik Daireyle beraber bir saati aşkın zaman çalıştık. Arkadaşlar, 51 bin tutuklama, bunun 50 bini sadece ve sadece satıcılıktan, TCK 188'den, diğeri kullanıcılıktan. Yani bunu anlatmak için söylemiyorum ama evet uyuşturucu, evet içki, sanal veya diğer her türlü olursa olsun, yasal veya yasal olmayan kumar bu içten içe ağacın içinin kemirildiği gibi ailenin de içini tamamen boşaltan birbirine en güzel sevgiyle imza atan insanları birbirini tanımaz hâle getiren, yabancılaştıran ve maalesef birbirine şiddet uygulayan noktaya getiren bir -ne diyelim- kanser yani toplumun en büyük kanseri bu. Yani bunu önlemeyle ilgili film, dizi, sosyal medya mecralarındaki köşelerinde duran, bu işi yapanlar hep birlikte daha fazla

görüntüleme aşkına dünyada bilmediğimiz kötülük türlerini şu ekran içerisindeki mecralara getirmenin bir anlamı var mı? Şimdi, şu anda bakın popüler konu şu: "16 yaşından küçüklere biz artık bunu vermeyeceğiz." yani bunlar konuşulmaya başlandı Avrupa ülkelerinde. Yani şu anda dünyadaki bütün ülkelerin sosyal medyada daha körpe olan, günahsız olan çocukları hatta biraz daha geri gidelim, bebekleri şu anda bakıcıyla kontrat yaparken "Ben yokken kaşıkla mama yedirirken cep telefonunla çocuğu almayacaksın." diye madde yazmış annenin biri. Yani "Ben işe gidiyorum çocuk şey bağımlısı oldu. Ben bunu altı aydır hiçbir şekilde göstermedim, telefonu hiçbir şekilde görmedi. Şimdi çocuk şöyle yapmak istiyor." Şimdi, o yaşta daha on aylıkken, on sekiz aylıkken bu tuzağa düşen bir çocuğu yarın bir gün siz günde beş saat, yedi saat bu ekranın önünden alabilir misiniz? Burada, bunun içinde yüzüyorsun sen. Sosyal olmuyor, arkadaşı yok, bir sürü tuzak oyunlar var. Yani bütün bunların her biri için şapkamızı önümüze alacağız biz tekrar kendimizi kodlayacağız.

Bakın, "Kadına şiddet olayları yüzde 3 oranında alkol ve uyuşturucu etkisiyle işlendi." diye arkadaşlarımız rapor getirdi, yüzde 3 çok düşük değil mi? Daha yüksek olması lazım.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Sayın Bakan, ben unuttuğum bir soruyu sorabilir miyim?

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - 299 cinayeti tek tek incelemiyor muyuz Tarıkhan Bey? Sana söz vereyim. Her bir kadın kasten öldürmeyi inceliyoruz Adalet Bakanlığımızla birlikte.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRESİ BAŞKANI TARIKHAN ÇETİNER - 6284 kapsamında olup olmadığına dair, biraz önce sunumda da ifade ettiğimiz üzere "Bu bir kadın cinayeti mi, değil mi?" diye tek tek bu vakalar inceleniyor .

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Daha yüksek bir oran, bu rapor yanlış, yüzde 3 değil

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRESİ BAŞKANI TARIKHAN ÇETİNER - Bu vakalar incelenirken hem somut olarak olayla ilgili bilgi, sonrasında tanık ifadeleri, kamera görüntüleri, bilirkişi raporları, adli raporlar da dikkate alınarak bu bir kadın cinayeti mi değil mi diye bakıyoruz.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Orada bu uyuşturucu, alkol, ve diğer bağımlılıkların tespiti değil, net bundan dolayı aile bu noktaya gittiğinin tespiti araştırmalarımızda burada sunumda yoktur.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Bakanım, dün Adalet Bakanının sunumunda da en düşük bağımlılıklar çıkmıştı yani birçok başka şey sıralamıştı, en düşük çıkmıştı; o sunumda da bu size verileni doğruluyor.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Sayın Bakanım, Dünya Sağlık Örgütünün verileri var elimde, cinayetlerin yüzde 85'i diyor alkolün etkili olduğu. Tecavüz yüzde 50, şiddet olayları yüzde 50, trafik kazaları yüzde 60, kadına şiddet olayları yüzde 70. Dünya Sağlık Örgütü raporu.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Arkadaşlar, doğrusu Rusya'da 1 çıkmasının en büyük sebepleri 3,2, alkol, votka.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Sayın Bakanım, ben de bir şey ekleyeyim.

Sanal kumarla ilgili de çok fazla bize intihar ve aile içi şiddet vakalarının artması... Mesela, her şeyin çok yolunda gittiği aileler var, bizim de ziyaret ettiğimiz, şok oluyoruz, diyoruz ki "Sebebi ne? Hasta mıydı?" İntihar etti. "Neyi vardı?" Hiç kimse bilmiyor neyi olduğunu. "Borcu varmış." diyor. "Ne borcu var?" diyorsun, kimsenin haberi yok ama altından sanal kumar çıkıyor.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Ama işte bununla da ilgili bakın, tekrar ediyorum, geometrik bir önleme var, bir de kendi vücuduna, zihniyetine bir direnç yerleştirme var. Birincisi çok kolay ve ömür boyu kullanılıyor; ikincisi, bakın, biz bununla ilgili defalarca toplantı yaptık, şu anda sadece yasa dışı bahis ve kumarla özetle siber dünyadaki sanal kumarla dünyanın hepsi uğraşılıyor. Bir hesabı siz daha kapatacağınızda günde o hesabın veya onun türevlerini bin kere kapatılacağı zaman adam bir program açıyor, "Bu yirmi saniye sonra kapatılrsa ben filan yerdeyim." diyerek kapatıyor. Biz kapatıyoruz onu, onu kapat, onu kapat, bunu kapat... Yani arkadaşlar, teknoloji kullanmayla ilgili âciz olduğumuzu söylemiyorum. Bu sadece bizim sorunumuz değil, Almanya da bununla uğraşılıyor, Amerika da bununla uğraşılıyor, o da bununla uğraşılıyor. Uyuşturucuyla ilgili Avrupa Birliğinin 27 ülkesinin hiçbirinde bizimki gibi 85 bin yatan kimse yok böyle. Artık pes etmişler onlar, onlar bununla mücadele etmiyorlar. Buradaki şeyimiz şu, vekillerimizin de sizlerin de söylediği şu: Az önce dediğim gibi, aile ortamında yani bu cep telefonunun içerisinde tüm dünya burada ama iyi de burada, kötü de burada, doğru da burada, yanlış da burada, iyiye yaklaşmayı kötüye de hiçbir şekilde yaklaşmayıp uzak durma şuurunu, bilincini bizim çocuklara vermemiz lazım, gençlere bunu vermemiz lazım. Bunu vermediğimiz müddetçe... Ya, bu cep telefonunu kaldırma şansım var mı benim? Bütün bunu yasaklama şansım var mı? Bunu yapma şansım yok ama o zaman biraz geriye gitmemiz ve çocuklarımızla karşı karşıya oturup "Evladım, bak, daha hayatının baharındasın ve geleceğin bir ömür boyu harmanını bu iki sene içerisinde, bu üç sene içerisinde hasat edeceksin; gel, şunu yapma." dememiz lazım. Yani, bu işin yüzde 95'i burada, yüzde 5'i de diğer geometri, bizde ama 95 burada, bunu yapmamız lazım. Ben bunu 4 evladı olan bir baba olarak söylüyorum.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Ben çok ilişkili bir soru sorabilir miyim, unuttuğum soruyu hatırladım da Sevda Hanım sorunca.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Buyurun.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Bu cinsel şiddet kriz merkezlerimiz yok bizim. Nüfusu 200 binin üzerinde olan her merkezde olması gerekiyor aslında çünkü kadınlar "Tek Kapı" denen bir sistem var, Avrupa'nın pek çok ülkesinde var ama bizde yok- karakola, hastaneye, oradan adliyeye yani pek çok yere gidiyorlar ve ne yazık ki onlar açısından oldukça travmatik bir süreç bu ve erkek personelle karşılaşabiliyorlar, erkek doktora muayene olmak zorunda kalabiliyorlar mesela cinsel şiddet sonrası. Doğrudan sizin Bakanlığınızla ilgili bu konu.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Muayene olmak bizimle mi ilgili?

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Hayır ama "cinsel şiddet kriz merkezi" veya işte o isim altında bir birim olması gerekiyor dediğim gibi nüfusu 200 binin üzerinde olan her merkezde. Bu önemli bir konu.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANLIĞI AİLE İÇİ VE KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ SİBEL ÖZDEMİR - Sayın Vekilim, biliyorsunuz, Çocuk İzlem Merkezleri de var, ÇİM'ler; Sağlık Bakanlığına bağlı olarak orada özellikle psikolojik destek sağlanması, muayenesinin olması ve tekrar tekrar yaşadığı süreci anlatmaması için kurulan

merkezler. Bu cinsel şiddet mağdurlarıyla alakalı mümkün olduğunca şu an aile içi birimlerinde çalışan personelin yüzde 30'undan fazlası kadın personel ve öncelikle kadın tarafından alınıyor ifadeleri. Cinsel şiddet mağduru ise mutlaka ŞÖNİM'den bir uzman eşliğinde alınıyor ifadeleri. Muayene olması, vesairesi tabii ki de onun talebi doğrultusunda ama Sağlık Bakanlığı o gün götürdüğümüz hastanede erkek doktor varsa -ve bu raporun da alınması gerekiyor biliyorsunuz, belli bir süre geçtikten sonra ne yazık ki delil oluşturamayabiliyor- bu durumda dediğim gibi belki kadın hekimlerin görevlendirilmesi ya da böyle bir merkezin açılması noktasında Sağlık Bakanlığıyla bir şey kurulabilir.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRESİ BAŞKANI TARIKHAN ÇETİNER - Ben bir de şöyle bir katkı sağlamak istiyorum: Ayrıca, cinsel suç mağduru birisi geldiğinde bu konuyla ilgili savcı bilgilendirildiğinde Adalet Bakanlığının adli görüşme odaları var, bu odalarda özel yetkilendirilmiş hem uzmanlar hem de savcı eşliğinde bir defaya mahsus ifadesi alınıyor ve örselenmesi engellenmeye çalışılıyor. Yani, Adalet Bakanlığının bu konuyla ilgili özel kurduğu bir birim var.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Dün konuştuk zaten Sayın Bakanla, ben İçişleri Bakanlığının da doğrudan alanına girdiğini düşünüyorum. Çünkü kadınlar bu tür durumlarda önce karakola gidiyorlar, ilk karşılaştıkları memur tarafından doğrudan bir kadına yönlendirilmeleri gerekiyor ve daha sonraki bütün süreçlerde de ilk karşılaştıkları her çalışanın, her görevlinin kadın olması gerekiyor yani doktorun, adliyedeki savcının. Bu ayarlanabilir, böyle birimler oluşturulabilir, bu nedenle bu soruyu sordum, olması gerekiyor yani. İstanbul Sözleşmesi'nde vardı...

KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Bakanım, ben burada bir şey söylemek zorundayım: Doktorun cinsiyeti olmaz, lütfen bunu hekimlik uygulamaları dışına taşıyıp...

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Hayır, cinsel şiddet görmüş bir kadın açısından önemli.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Ama bu doğru bir yaklaşım değil.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Dünyanın her yerinde bu uygulama...

KAYIHAN PALA (Bursa) - Yok, hayır.

Ne hekimler karşısındakine cinsiyetiyle bakar ne de hasta ve mağdurların hekime cinsiyetiyle bakması doğru bir tutum değil.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Öyle değil Sayın Pala. Bir erkek tarafından saldırıya uğramış bir kadın bir erkek tarafından muayene edilemez, psikolojik bir şeyden bahsediyorum ben, geleneksel bir şeyden bahsetmiyorum yani tıbbi bir şeyden bahsediyorum. O nedenle...

KAYIHAN PALA (Bursa) - Ben de tıbbi bir şeyden söz ediyorum: Kadın doktorun tercih edilmesine bir itiraz değil bu, hekimlik söz konusu olduğunda bir kadın doktor arayışının bu süreci yanlış bir yere götüreceğini vurgulamak için söylüyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Kaldı ki TUS sınavlarında kadın doğumla ilgili bölümü maalesef kadınların çok fazla tercih etmediği de bilinen bir gerçek, değil mi? Öyle olduğunu biliyorum ben.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Maalesef demeyelim de Sayın Bakanım, bu bir tercih sizin de söylediğiniz gibi.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Tercih değil, hayır, tercih olmaması gerekiyor yani şunu söylüyorum: Cinsel şiddet görmüş kadın ve çocuklar açısından karşılaştıkları bütün görevlilerin kadın olması oldukça önemli bir mesele. Kadınların ve çocukların, kız çocuklarının travmatize olmaması açısından ve soruşturmanın doğru ilerlemesi açısından. Ben bir seçimden bahsetmiyorum, bizim bir birimimiz olmalı ve orada çalışan herkesin bu doğrultuda oluşturulması gerekiyor. Bu, benim söylediğim bir şey değil, literatürde var olan, çözüm olarak ortaya konmuş olan bir mekanizmadan bahsediyorum, İstanbul Sözleşmesi'nin içerisinde bu vardı ama ne yazık ki 6284 bu anlamda eksik. O nedenle, cinsel şiddet kriz merkezlerinin nüfusu 200 bin olan her yerde, her merkezde olması gerekiyor ve bu özellikleri taşıması gerekiyor diye bitireyim.

Kusura bakmayın, uzattım.

İÇİŞLERİ BAKANI ALİ YERLİKAYA - Evet, kelepçe izlemeyle ilgili olan bölümdeki arkadaşlar diyorlarmış ki milletvekillerimiz bizim yanımıza ne zaman gelecekler?

Teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati:19.26